

୨୮

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପକ୍ରମଣିକା (Introduction to House keeping)

ନିଜସ୍ୱ ବାସଗୃହ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯଥା- ଅଫିସ, ଦୋକାନ, ହୋଟେଲ, ଡାକ୍ତରଖାନା, କ୍ଲବ୍ ଘର ଇତ୍ୟାଦି ସର୍ବଦା ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତେ ଆକର୍ଷିତ ହେବେ । ଏହିଠାରେ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ । ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନର ପରିଷ୍କୃତି ଏବଂ ଉତ୍ତମ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସହଜରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥାଏ ।

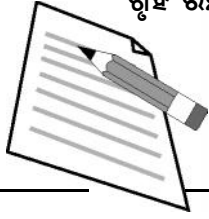
ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ ବାସଗୃହର ପରିଷ୍କୃତି ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ କ୍ରମେ ଏହାର ପରିସର ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଉଚ୍ଚତର ପରିଷ୍କୃତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ; ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଉତ୍ତମ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାରିଶ୍ରମିକ, ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ, ଉପକରଣ ଏବଂ ସାଜସଜ୍ଜା ଇତ୍ୟାଦିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ କରିବାରେ ସହାୟତା କରିଥାଏ ।

ଆମର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ଏପରି ଏକ ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ ଓ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପର ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଏବଂ ବିଶଦ ପ୍ରଣାଳୀଗୁଡ଼ିକ ଜାଣିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମକୁ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବ୍ୟବସାୟିକ ପରିସର ଏହାର ଭୂମିକା, ମହତ୍ତ୍ୱ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଏବଂ ଏହା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଜାଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାର ମାନ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ (Objectives)

ଏହି ପାଠ ପଢ଼ିସାରିବା ପରେ ତୁମେ ଜାଣି ପାରିବ:

- ❖ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅର୍ଥ ଏବଂ ମହତ୍ତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନାକର,
- ❖ ଗୃହର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବଶ୍ୟକ ତାହାଚିହ୍ନଟ କର ।
- ❖ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ବିଶଦ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- ❖ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିର ଆବଶ୍ୟକତା । ଆଲୋଚନା କର ।

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

୨୮.୧ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଣ ?

ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦରେ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅର୍ଥ - ଦୈନିକ କିମ୍ବା ବହୁଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୃହର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା କିମ୍ବା ଗୃହର ପରିଷ୍କୃତି ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା ସାଧନରୁ ହେବା ବା ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଏବଂ ସୁପରିଚ୍ଛଳନା ପ୍ରତି ଯତ୍ନବାନ ହେବା । ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ତୁମ ଘରକୁ ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଭାବରେ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ କରିବ, ଏହାକୁ ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୌଯତ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଛା କରିବ । ତୁମେ କିପରି ନିଶ୍ଚିତ ହେବ ଯେ ଗୃହରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ? କୌଣସି ଜିନିଷ ଭାଙ୍ଗି ନାହିଁ କିମ୍ବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ଚିରିହୋଇ ଯାଇ ନାହିଁ ? ଗୃହର ସମସ୍ତ ସ୍ଥାପିତ ବସ୍ତୁ (Fixtures) ଯଥା- ପାଣିକଳ ଗିଜ୍ଞର (geysers) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାର, ବଲ୍‌ବ, ବାରଲାଲଟ, ପଞ୍ଜା, ପ୍ଲଗ୍ ପଏଣ୍ଟ (Plug point) ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଅଛି, ଗିଜ୍ଞରରୁ ପାଣିଝରୁ ନାହିଁ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାର ଠିକ୍ ଭାବରେ ଯୋଡ଼ାଯାଇଅଛି, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାରରୁ ସର୍ଟସର୍କିଟ୍ (Short circuit) ହୋଇନିଆଁ ଲାଗିଯିବାର ଭୟ ନାହିଁ ଇତ୍ୟାଦି ।

ତେଣୁ ଗୃହର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିନିଷ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରି ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟ ବା ପ୍ରଣାଳୀ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଉତ୍ତମଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କୁହାଯାଏ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିପାରିବା ଯେ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯାହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନକୁ ପରିଷ୍କାର ସୌଯତ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରେ । ଫଳସ୍ଵରୂପ ଏହା ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଆକର୍ଷଣୀୟ ହୋଇଥାଏ । ଏଠାରେ ବାସକରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକରୁଥିବା କିମ୍ବା ବୁଲିବା ପାଇଁ ଆସିଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସାଦରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ ଏବଂ ମଧୁର ଅନୁଭୂତି ଦେଇଥାଏ ।

୨୮.୨ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମହତ୍ତ୍ଵ (Importance of House keeping)

ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମହତ୍ତ୍ଵ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆସ ଆମେ ନିମ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ।

ରୋହନ୍‌ର ଶେଯ ପିଣ୍ଡୁଳା (lumpy) ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ସେ ନିଦରୁ ଉଠିବା ପରେ ତାର ପିଠି ବିନ୍ଧା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ତାକୁ ରେକଗାଡ଼ି ଧରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ମାତ୍ର ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ପାଣିକଳ ଖୋଲିବା ସମୟରେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ପାଣି ଆସୁନାହିଁ । ଛାତ ଉପରେ ଥିବା ପାଣିଟାଙ୍କି ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ପାଣି ପାଇପରେ ଛିଦ୍ର ହୋଇ ସମସ୍ତ ପାଣି ବୋହି ଯାଇଅଛି ।

ସେ ଜଳଖୁଆ ଖାଇବା ପାଇଁ ଚୌକୀରେ ବସିବା ସମୟରେ ତଳେ ପଡ଼ୁ ପଡ଼ୁ ରକ୍ଷାପାଇଗଲା ଯେହେତୁ ଚୌକିଟି ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି ନିଜ ଖାଦ୍ୟରେ ଛୋଟ ଅସରପାଟିଏ ଦେଖି ସେ ଘୃଣା ଓ ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ନିଜକୁ ରୋହନ୍‌ର ସ୍ଥାନରେ ରଖିବ କି ? ତୁମେ ଅପରିଷ୍କାର ଶୌଚଳୟ (Toilet) ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଭଲପାଇବ କି ? କିମ୍ବା ମଇଳା ଏବଂ ଚିରା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିବ କି ? ତୁମେ ଅପରିଷ୍କୃତ ଏବଂ ଅପରିଷ୍କାର ସ୍ଥାନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଭଲପାଇବ କି ? ବାହାରକୁ ଖାଇବାକୁ ଯିବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଚା ଆସବାବପତ୍ର ଏବଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ପୋକ ସାଲୁବାଲୁ ହେଉଥିବା ରେଷ୍ଟୁରେଷ୍ଟୁଲୁ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବ କି ? ଅପରିଷ୍କାର ଏବଂ ପିଣ୍ଡୁଳା ମୁକ୍ତ ଶେଯରେ ଶୋଇବାକୁ ଭଲପାଇବ କି ?

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର 'ନା' ହେବ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଅତି ସାମାନ୍ୟ କଥା, ମାତ୍ର ତୁମର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଅନେକ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ଏହି ସାମାନ୍ୟ କଥାଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଉତ୍ତମଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଂଶ ରୂପେ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଯଦି ରୋହନ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପାଣି ପାଇପର ଛିଦ୍ର ସଜାଡ଼ି ଥାଆନ୍ତା, ଅଳ୍ପ ଭାଙ୍ଗିବା ସମୟରେ ଖାଇବା ଚୌକାର ମରାମତି କରିଥାଆନ୍ତା, ନଳା ବନ୍ଦ ହେବାର ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ପରିଷ୍କାର ମରାମତି କରିଥାଆନ୍ତା, ପ୍ରତିବର୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ଓ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଗୃହକୁ ବିଶୋଧନ କରି ସଂକ୍ରମଣ ମୁକ୍ତ କରାଇଥାଆନ୍ତା । ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆଶା କରାଯାଏ ଯେ ଏହା ଏକ ପରିଷ୍କୃତ ଆରାମ ଦାୟକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଥାଆନ୍ତା, ଯେଉଁଠାରେ ରୋହନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦର ସହିତ ଶାନ୍ତି ଓ ଆରାମରେ ରହି ପାରିଥାଆନ୍ତା । ସେ ଆଦୌ ଅସୁବିଧା ବିଷୟରେ ଓ ହତାଶ ଅନୁଭବ କରି ନଥାନ୍ତା କିମ୍ବା ହାନିମୟତାର ଶିକାର ହୋଇ ନଥାନ୍ତା । ଉତ୍ତମ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅର୍ଥାତ୍ ଗୃହର ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ତଥା ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଛିଦ୍ର ନ ହେବା ଏବଂ ଆରାମ ଦାୟକ ପରିବେଶ ଫଳରେ ରୋହନ ମୁକ୍ତ ଜୀବନଯାପନର ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରି ପାରିଥାଆନ୍ତା । ତେଣୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଗୃହର ଛୋଟ ଛୋଟ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କୁହାଯାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ୨୮.୧

- ୧) ତୁମ ନିଜ ବାସଗୃହକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ :
- ଉତ୍ତମ ଭାବରେ ରକ୍ଷଣବେକ୍ଷଣ ହୋଇଛି ।
 - ଅବହେଳିତ

୨୮.୩ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କ୍ଷେତ୍ର (Areas of House Keeping)

ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେବୁଝି ପାରିଥିବଯେ ତୁମ ନିଜ ବାସଗୃହ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମହତ୍ତ୍ୱ କେତେ ? ଠିକ୍ ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ସଂସ୍ଥାପନ ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯଥା- ଦୋକାନ ବ୍ୟବସାୟିକ କେନ୍ଦ୍ର, ଅଫିସ, କ୍ଲବ, ଗେଷ୍ଟହାଉସ, ଡାକ୍ତରଖାନା, ହୋଟେଲ କିମ୍ବା ହଷ୍ଟେଲ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଅଛି, ଉପରଲିଖିତ ସଂସ୍ଥାପନ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନ ବା କ୍ଷେତ୍ର ପରିଷ୍କୃତ ସଜ୍ଜିତ ବା ପରିପାଟୀ ଯୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦାର୍ଥ ଆକର୍ଷଣୀୟ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ଏବଂ ନିୟମିତ ଅଙ୍ଗ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ବା ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦଳର ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ । ନିମ୍ନରେ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ତାଲିକାରେ ତୁମ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ କିଛି ଯୋଗ ମଧ୍ୟ କରିପାରିବ ।

- ୧) କୋଠରୀ ଏବଂ ବାରଣ୍ଡା - ଛାତ ଏବଂ କାନ୍ଥ ରଙ୍ଗ, କାନ୍ଥ କାଗଜ (wall paper) ପଙ୍ଖା, ବାତାନୁକୂଳିତ ଯନ୍ତ୍ର (air conditioner) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସୁଇଚ୍, ସକେଟ୍, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତାର ଝରକା କବାଟ, କାଚଫଳକ, ଖଟ, ଶେୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଗାଲିଝ, ତାଲା ଝରି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଫେଟିକା - ୭(କ)

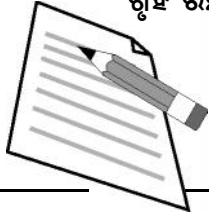
ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୨(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

- ୨) ସ୍ନାନାଗାର - ପାଣି କଳ ନଳା, ଜଳଭଣ୍ଡାର, ଗିଜର ଜଳ ଯୋଗାଣ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଙ୍କେତ୍ ଓ ସୁଇଚ୍, ତଉଲିଆ ଯୋଗାଣ ଟୟଲେଟ୍ କାଗଜ୍, ସାବନ ସାମ୍ପୁ ଇତ୍ୟାଦି ।
- ୩) ଲିନେନ୍/ବସ୍ତ୍ର - ଟେବୁଲ୍ କ୍ଲଥ୍, ଟେବୁଲ୍ ଲିନେନ୍, ବିଛଣାଚଦର, କମ୍ବଳ ଅତିଥିକ୍ ପୋଷାକ, କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ବେଶ ପୋଷାକ ଇତ୍ୟାଦି ।
- ୪) ଆସବାବପତ୍ର ଓ ସାଜସଜ୍ଜା - ଆସବାବପତ୍ର, ପର୍ଦ୍ଦା, ଟେବୁଲ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ, ବାର୍ଲାଇଟ୍, ଦୀପରୁଖା, ବଲ୍‌ବ୍, ସୋଫା, ଖାଇବା ଟେବୁଲ୍, ଚୌକା ଇତ୍ୟାଦି ।
- ୫) ବଗିଚା - ଛୋଟ ଗଛ, ଗଛ ପାଇଁ ପାତ୍ର, ଫୁଲକୁଣ୍ଡ, ଘାସର ଲନ୍ (Lawn) ଫୁଲ, ବଡ଼ ଗଛ ବୁଢ଼ା ଲତା ଇତ୍ୟାଦି ।
- ୬) ସାଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ର - ପାହାଚ, ବାରଣ୍ଡା, ଲବି, କନ୍‌ଫ୍‌ରେନ୍ସ / ସେମିନାର କକ୍ଷ, ପ୍ରତୀକ୍ଷାଗାର, ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ/ମନୋଗଞ୍ଜନ କକ୍ଷ, ଗାଡ଼ି ରହିବା ସ୍ଥାନ, କ୍ଲବ୍, ସନ୍ତରଣ ପୁସ୍ତକାଳୟ ଅଫିସ୍ ସାଧାରଣ ସ୍ନାନାଗାର ଏବଂ ଟୟଲେଟ୍ ଇତ୍ୟାଦି ।

କାର୍ଯ୍ୟକାଳପ : ୨୮.୨

ତୁମ୍ଭେ ଗୃହର ଶୟନ କକ୍ଷ, ଟୟଲେଟ୍ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଘର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ବୁଲି ଆସ, ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଜିନିଷର ତାଲିକା କର ।

କ୍ଷେତ୍ର	ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆବଶ୍ୟକତା
ଶୟନକକ୍ଷ	୧) ଉଦାହରଣ - ଆଲମାରୀର ଗୋଲାକାର ପେଟକଣ୍ଡା କଷି ଟାଇଟ୍ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ୨) ୩) ୪) ୫)
ଶୈତଳୟ	୧) ଉଦାହରଣ - ଛିଦ୍ରଯୁକ୍ତ ଜଳକୁଣ୍ଡର (cistern) ମରାମତି ୨) ୩) ୪) ୫)
ରୋଷେଇଘର	୧) ଉଦାହରଣ - କବାଟ ପୁନର୍ବାର ରଙ୍ଗ କରିବା ୨) ୩) ୪) ୫)

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ - ୨୮.୧

- ୧) ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଚ୍ଚଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗୋଧନ କର ।
 - (କ) ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତୁମ ଗୃହରେ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତିକୁ ବୁଝାଇଥାଏ ।
 - (ଖ) ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ବାସଗୃହ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବୁଝାଇଥାଏ ।
 - (ଗ) ଗୃହର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ଦାୟୀ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି ।
 - (ଘ) ଗୃହରେ ସାଧାରଣତଃ ଝକରାଣୀ ଦ୍ୱାରା ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ ।
 - (ଙ) ବଡ଼ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ ।
- ୨) ନିମ୍ନରେ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଉପକରଣ ତାଲିକା ଦିଆଯାଇ ଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ପ୍ରକାର ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ଦିଅ ।

i) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପଙ୍ଖା	ii) ପାଣିକଳ
iii) ଗ୍ୟାସ୍‌ରୁଲୀ	iv) ମିକ୍ସର ଗ୍ରାଇଣ୍ଡର
v) ପାଇପ	vi) କାନ୍ଥ
vii) ଝରକା ଫଳକ	viii) ବାତାନୁ କୁଳିତ ଯନ୍ତ୍ର
ix) ଘାସଲନ୍	x) ବିଛଣା ଝଦର

ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖିବା କିଏ ଉପରଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଦାୟୀ ।

୨୮.୪ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତି (Personnel involved in House Keeping in Commercial Establishment)

ତୁମେ ନିଜ ଘରକୁ ଦେଖ । ତୁମ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଦାୟୀତ୍ୱବାନ ? ହଁ ସେ ତୁମର ମାଆ, ଯିଏ କି ଘରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର କିମ୍ବା ଝକରାଣୀର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଥାଆନ୍ତି, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଦାୟିତ୍ୱ ଯାହା ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ ତାଙ୍କୁ ଗୃହ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ କୁହାଯାଏ । ସମଗ୍ର କ୍ଷେତ୍ରର ସଞ୍ଚିକରଣ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ସେ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି । ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଆକାର ଏବଂ ପ୍ରକାର ଅନୁଯାୟୀ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗର ଯତ୍ନ ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଭାଗ ରହିଥାଏ ବା ନରହିଥାଏ । କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଉଦାହରଣ - ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଦୋକାନରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖିଥାଆନ୍ତି । ମାତ୍ର ବଡ଼ ବଡ଼ ଅଫିସ୍ ବ୍ୟବସାୟିକପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍, ହୋଟେଲ୍ ଡ୍ରାକ୍ଟରଖାନା କ୍ଲବ୍ ଇତ୍ୟାଦି ସେମାନଙ୍କର ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତଦାରଖ (Supervise) କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦଳ ରଖିଥାଆନ୍ତି, ଏହି ଦଳଟି ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଭାଗର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । କେତେକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବାହାର ଲୋକଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟକେତେକ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଶେଷ ପାରଦର୍ଶିତା ଲାଭ କରିଥିବା ଲୋକଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଥାଆନ୍ତି ।

ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଭାଗ ରହିଅଛି, ସେଠାରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ କେତେ ଜଣ

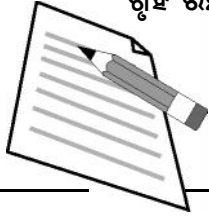
ଫେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କର ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ସଂସ୍ଥାପନା ଗଠନ କରାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଅଛି, ଆସ ଏଥିରେ ଜଡ଼ିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ମୁଖ୍ୟ ଗୃହ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ - (Houskper) ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଭାଗର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କ ଉପରେ ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନାର ସାମଗ୍ରିକ ଭାର ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ । ସେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମସ୍ତ ଦିଗ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିଥାଆନ୍ତି ପରିଷ୍ଟୁତି, ସୌଦର୍ଯ୍ୟ କରଣ କ୍ଷେତ୍ରର ଉପଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ସେ ଦାୟୀ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ସହ ଗୃହ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ - (Assistont House Keeper) ମୁଖ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ଭଳି ସହତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କର ପ୍ରାୟ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ରହିଥାଏ । ସମଗ୍ର ଦିନର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂଗଠିତ କରିବାକୁ ହେଲେ ପାଳି କରି ବୁଝିବା ପାଇଁ ଏକାଧିକ ସହତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ମଧ୍ୟ ରହି ପାରିବେ ।

ମୁଖ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ଏବଂ ସହତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମୁଖ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ମାନେ ରହିଥାଆନ୍ତି । ଏହି ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନେକ କର୍ମୀ (worker) ରହିଥାଆନ୍ତି ।

ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ - (Control desk Supervisor) ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠାନର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସହିତ ସହଯୋଗ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଯୋଗାଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି । ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରେରିତ ସମ୍ବାଦ, ଅଭିଯୋଗ ଇତ୍ୟାଦିର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କାହାକୁ ଦିଆଯାଇଛି ତା'ର ହିସାବ ରଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେତେଦୂର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟଟି ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଛି ସେଥିପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଅନ୍ତି ।

ଲିନେନ୍ ଉତ୍ତାର ରକ୍ଷକ - (Linen store keeper) ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ଲିନେନ୍ (Linen)ର ଉତ୍ତାରଣା ବିତରଣ ପରିଷ୍ଟୁତି ଏବଂ ରକ୍ଷାଣା ବେକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଥାଆନ୍ତି । (ଲିନେନ୍ - ରୁମାଲ, ଟେବୁଲକ୍ଲଥ୍, ବିଛଣା ଚଦର ବେଡ୍ କଭର (Bed cover) ଡକିଆ ଖୋଳ, କମ୍ପଲ, ପର୍ଦା ଏବଂ ଯୁନିଫର୍ମ (Uniform) ଇତ୍ୟାଦି ।

ଚଟାଣ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ (Floor Supervisor) ବହୁତଳ ପ୍ରାସାଦ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମହଲା ପାଇଁ ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ଚଟାଣ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ / ପରିଦର୍ଶକ ରହିଥାନ୍ତି । ସେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚଟାଣ ଅର୍ଥାତ୍ କୋଠରୀ, ବାରଣ୍ଡା, ବିଶ୍ରାମ କକ୍ଷ ପାହାଚ ଇତ୍ୟାଦିର ପରିଷ୍ଟୁତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥାଆନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଏ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନର ଲାଇଟ୍ ଓ ସୁଇଚ୍ ବଦଳାଇବା ବା ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିଥାଆନ୍ତି ।

ସର୍ବସାଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ - (Public Area Supervisor) ପ୍ରତିକ୍ଷା ଗୃହ, ଲବି (Lobby) ବା ବସିବା ସ୍ଥାନ, କନ୍ଫରେନ୍ସ ବା ସେମିନାର କକ୍ଷ, ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ / ମନୋରଞ୍ଜନ କକ୍ଷ ଗାଡ଼ି ରହିବା ସ୍ଥାନ କ୍ଲବ୍ ଅଫିସ୍ ଇତ୍ୟାଦିର ପରିଷ୍ଟୁତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଏହି ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ ।

କ୍ଲୋକ୍ କକ୍ଷ ଦାୟିତ୍ୱ (Clook room incharge) ଏହି କକ୍ଷ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସାଧାରଣ ଗୌରକ୍ଷ (toilets) ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପରିଷ୍ଟୁତି ତଥା କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇଥାଆନ୍ତି ।

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଉଦ୍ୟାନବିତ୍ (Horticulturist) ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳର ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସ ବଗିଚାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବିଭିନ୍ନ ଗଛ ଡାଳର ସଜ୍ଜିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଉଦ୍ୟାନବିତ୍ଙ୍କର ଦାୟିତ୍ଵ ।

କୃଶଳୀ କାରିଗର (Skilled worker) ପାଣି ପାଇପମିଥା ବିଦ୍ୟୁତ୍ କାରିଗର, କାଠମିଥା ବା ବଡ଼େଇ ରଙ୍ଗମିଥା ଭଳି କୃଶଳୀ କାରିଗର ସାଧାରଣ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଉପଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଙ୍ଗ୍ (Engineering) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ବିଭାଗ ରଖି, ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଭାଗ, ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ ରକ୍ଷା କରିପାରିବେ ।

ଏ ସମସ୍ତ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍କୃଷ୍ଟତମ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଉତ୍ତମ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ପାରିଶ୍ରମିକ ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ ଉପକରଣ, ସାଜସଜ୍ଜା ଇତ୍ୟାଦିର ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ କମାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ - ୨୮.୩

- ତୁମ ଗୃହରେ ତୁମ ମା ବାପା, ଭାଇ ଭଉଣୀ ଏବଂ ତୁମ ନିଜ ଦ୍ଵାରା ସମ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳା ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ	କାର୍ଯ୍ୟକଳା
ବାପା	
ମା	
ଭାଇ	
ଭଉଣୀ	
ତୁମେ ନିଜେ	

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ - ୨୮.୨

- ୧) ତୁମର ଜଣେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ରହିଛନ୍ତି, ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ କେଉଁ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ ?
- ବିଛଣା ଚଦର ଏବଂ ଡକିଆ ଖୋଳ ବଦଳାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛ ।
 - ପ୍ରଥମ ମହଲାର ତୁମ କକ୍ଷ ବାହାର ବାରଣ୍ଡାରେ ପ୍ୟୁଜ ହୋଇଯାଇଥିବା ବଲ୍ ବ ଅଛି ।
 - ଲବି (Lobby) ରେ ଥିବା ସୋଫା ଖାଦ୍ୟପତ୍ରି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି ।
 - କ୍ଲୋକ୍ (Cloak) କକ୍ଷର ଶୈଳକ୍ଷୟ ଅପରିଷ୍କାର ହୋଇଯାଇଛି ।
 - ବଗିଚାର ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଶୁଖିଯାଇଛି ।
 - ସାଧାରଣ ପରିଷ୍କଳନା ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛ ।
 - ସମଗ୍ର ଗୃହର ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ।

ଏବେ ତୁମେ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଜଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିଲ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ଉନ୍ନତ ମାନର ପରାମର୍ଶ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

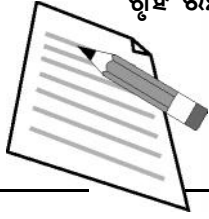
ଗୃହ ବିଜ୍ଞାନ

ଫେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

**୨୮.୬ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଉନ୍ନତିକରଣ
(Grooming of Personnel involved in House keeping)**

ଜଣେ ଉନ୍ନତ ବିକଶିତ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଉତ୍ତମ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ପାରିବେ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ଓ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ ବିତରଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତି -

- କ) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମୟରେ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ପରିଷ୍କାର ହେବା ଉଚିତ୍, ନିଦ୍ରାକୁ ଅଳସୁଆ କିମ୍ବା ଅପ୍ରସାଧିତ (unkempt) ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।
- ଖ) କେଶ ବିନ୍ୟାସ ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଗ) ନଖ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ କାଟିଦେବା ଉଚିତ୍ ।
- ଘ) ନିଜର ପରିଧାନ ସରଳ ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିବ ।
- ଙ) ମୁଦି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଗହଣା ପିନ୍ଧିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।
- ଚ) ଶ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହାଲୁକା ପ୍ରସାଧନ ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଛ) ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁ ନଥିବା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ଗୋଲଠି ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ନ ଥିବା ହାଲୁକା ଯୋଡ଼ା ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଜ) ସୁସ୍ଥ ହୋଇଥିବେ ଜୁର, ଥଣ୍ଡା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚର୍ମରୋଗ ହୋଇ ନ ଥିବ ।
- ଝ) ନଖ କାମୁଡ଼ିବା ନାକ କୁଣ୍ଡାଇବା ଗୋଡ଼ ହଲାଇବା କାର୍ଯ୍ୟ ଟେବୁଲ୍ରେ ବସିବା ଛେପପକାଇବା ଯେନ୍ କାମୁଡ଼ିବା ପାନଖାଇବା ଏବଂ ସିଗାରେଟ ଟାଣିବା ଇତ୍ୟାଦି ମନ୍ଦ ଅଭ୍ୟାସ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଞ) ପ୍ରତ୍ୟହ ସ୍ନାନ କରୁଥିବେ ।

ଯଦି ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷାର ମାନ ପାଳନ କରା ନ ଯାଏ, ତେବେ ସେହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ସୁନାମ ନଷ୍ଟ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ୨୮.୪

- ତୁମ ମା'ଙ୍କୁ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନିକା ହିସାବରେ ଦେଖ । ସେ ଅଭ୍ୟାସ କରିଥିବା ପାଞ୍ଚଟି ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଗୁଣକୁ ତାଲିକା ଭୁକ୍ତ କର ।

ପାଠ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ - ୨୮.୩

ଯାତ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ରାଷ୍ଟ୍ରାକଡ଼ ରେଷ୍ଟୁରେଣ୍ଟ (Resturent) ବା ଡ଼ାବା ପାଖରେ ରଖି, ସେଠାରେ ତୁମେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିଥିବା କର୍ମଚରୀ ମାନଙ୍କର ପାଞ୍ଚଟି ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଅଭ୍ୟାସର ତାଲିକା କର ।

ପାଠ୍ୟାନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ :

- ୧) ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କହିଲେ ତୁମେ କଣ ବୁଝ ? ଏହାକାହିଁକି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ?
- ୨) ତୁମ ବାସଗୃହର ରକ୍ଷଣଶାଳୀ ବାରଣ୍ଡା ଏବଂ ଲନ୍ (Lawn) ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନିତ କର ।

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

୩) ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ଏକ ହୋଟେଲର ଶୟନକକଙ୍କ ବାରଣ୍ଡା ଲବି ଏବଂ ଟୟଲେଟ୍‌ର ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖାଏଁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି ଲେଖ ।

୪) ରୀନା ଗୃହ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଛି ସେ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ କେଉଁ ଦଗ୍ଧି ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁସରଣ କରିବ ଶିକ୍ଷା ଦିଅ ।

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର :

- ୨୮.୧ ୧) କ) ଏକ ସ୍ଥାନକୁ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ, ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଉତ୍ତମ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କୁହାଯାଏ ।
- ଖ) ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାସଗୃହ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପରିଷ୍କୃତିକୁ ବୁଝାଇଥାଏ ।
- ଗ) ଗୃହ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ଗୃହର ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳର ପରିଷ୍କୃତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଦାୟୀ ।
- ଘ) ବାସ ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାଧାରଣତଃ ଗୃହସ୍ଥ (ମାତା) ପରିବାରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ମଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଙ) ବଡ଼ ହୋଟେଲର ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଶେଷ ତାଲିମ୍ପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ଦଳ କର୍ମଚରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ।
- ୨) i) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପଞ୍ଜୀ - ଗ୍ରୀଜ୍ କରିବା (Gresing) ପଞ୍ଜୀ ଚକ୍ରର ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ଅଖ (Bearing) ର ମରାମତି ।
- ii) ପାଣିକଳ - ରବର ଚକ୍ରି (washer) ର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପେଟ କଷିବା ବା (ଟାଇଟ) ଟାଣ କରିବା ।
- iii) ଗ୍ୟାସ୍ ଚୁଲା - ଝୁଲିର ସୁଇଚ୍ ବଦଳାଇବା ଚୁଲିର ଦାହକ (Burner)କୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା ।
- iv) ମିକ୍ସର ଗ୍ରାଇଣ୍ଡର - ଏହାର ବେଲ୍ଟକୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କରିବା ମଇଳା ପରିଷ୍କାର କରିବା ।
- v) ପାଇପ୍ - ଛିଦ୍ର ମରାମତି କରିବା
- vi) କାନ୍ଥ - ପୁନର୍ବାର ରଙ୍ଗ କରିବା କାନ୍ଥରେ ମଡ଼ା ହୋଇଥିବା ରଙ୍ଗ କାଗଜକୁ ବଦଳାଇବା ବା ନୂତନ କରି ଲଗାଇବା ।
- vii) ଝରକା ଫଳକ (indow Panes) - ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବା ଝରକା କାଚକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା କବ୍‌ଜାରେ ପେଟ କଷି କରିବା ।
- viii) ବାତାନ୍ତୁକ୍ତିକ ଯନ୍ତ୍ର (Air conditioner) - ଗ୍ୟାସ୍ ଭର୍ତ୍ତିକରିବା ଛାଙ୍କୁଣୀକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା ।
- ix) ଲନ୍ (Lawn) - ଖତଦେବା, ଉପଯୁକ୍ତ ଆକାରରେ କାଟିବା ଆର୍ଦ୍ର କରିବା ।
- x) ବିଛଣା ଚନ୍ଦର - ଦୀର ଛଡ଼ାଇବା ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଯୌତି ଏବଂ ଇସ୍ପା କରିବା ।

ପେଟିକା - ୭(କ)

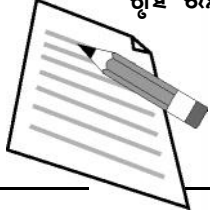
ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

- ୨୮.୨
- i) ଲିନେନ୍ କକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ
 - ii) ଚଟାଣ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ
 - iii) ସର୍ବସାଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ
 - iv) କ୍ଲୋକ କକ୍ଷ ସେବକ
 - v) ଉଦ୍ୟାନବିତ୍
 - vi) ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ
 - vii) ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ
- ୨୮.୩
- i) ଅପ୍ରସାଧିତ ଚେହେରା
 - ii) ନାକ କୁଣ୍ଡାଳବା
 - iii) ମୁଦିପିନ୍ଧିବା
 - iv) ନିଦ୍ରାକୁ ଅଳସୁଆ
 - v) ଅପରିଷ୍କାର ପୋଷାକପତ୍ର
 - vi) ଲମ୍ବା ନଖ
 - vii) ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା ନଖ
 - viii) ଉଚ୍ଚ ଗୋଲଠି ଯୁକ୍ତ ଯୋଡ଼ା
 - ix) ଚର୍ମରୋଗ ହେବା
 - x) କେଶ ଆଚ୍ଛାଦିତ ହୋଇନଥିବା

4/124/124/12

୨୯

ପରିଷ୍କୃତି ଏବଂ ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ (Cleaning and Cleaning Materials)

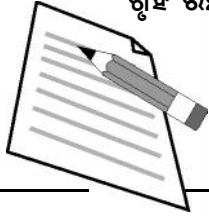
ଆମେ ପୂର୍ବ ପାଠରେ ଆଲୋଚନା କରିଛେ ଯେ ଗୃହରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନର ପରିଷ୍କୃତି ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କରଣକୁ ବୁଝାଇଥାଏ । ଆମର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ନିୟମିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ସର୍ବଦା ପରିଷ୍କାର ଉତ୍ତମ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଯୋଗ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଯେକୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରର ଉପଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ହେଉଥିବାର ଆମେ କିପରି ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେବା ? ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ଦିଗ ହେଉଛି ପରିଷ୍କୃତି । ଏହା ଏପରି ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଥିରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଯଥା - ଝାଡ଼ିବା ଓ ଲାଜବା ପୋଛିବା ଯୌତ କରିବା ପଲିସ୍ ବା ଚିକକଣ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ସାହାଯ୍ୟରେ ଧୂଳି, ମଳି ଓ ଅପରିଷ୍କାର ପଦାର୍ଥ ଦୂର କରାଯାଇଥାଏ ।

କେତେକ ସ୍ଥାନ ପ୍ରତ୍ୟହ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଏ । ଅନ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥାନକୁ ତୁମେ ବେଳେବେଳେ କିମ୍ବା ବର୍ଷକୁ ଥରେ, ଦୁଇଥର ସଫା କରିଥାଅ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶର ଉପରିଭାଗ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅର୍ଥାତ୍ - କାନ୍ଥ, ଦୋକାନ ବା ହୋଟେଲର ଟେବୁଲର ଉପର ଅଂଶ (Counter Table) ମାର୍ବଲ ଟାଣା, ସେରାମିକ୍ ଟାଇଲ୍, କାଠ ଚୈକୀ, ଇତ୍ୟାଦି ହୋଇଥିବାରୁ ଏ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନର ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିଷ୍କାରକ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ଏହି ପରିଚ୍ଛେଦରେ ଆମେ ପରିଷ୍କୃତିର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ, ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ (Objectives)

- ଏହି ପାଠ ପଢ଼ିସାରିବା ପରେ ତୁମେ ଜାଣି ପାରିବ ।
- ❖ ପରିଷ୍କୃତିର ଅର୍ଥ ଏବଂ ମହତ୍ତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- ❖ ପରିଷ୍କୃତିର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଣାଳୀ ଚିହ୍ନଟ କର ।
- ❖ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଉପକରଣ ଓ ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।
- ❖ ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ (Schedule) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ (Procedure) ଅବଲମ୍ବନ କର ।

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

୨୯.୧ ପରିଷ୍କୃତିର ଅର୍ଥ ଏବଂ ମହତ୍ତ୍ୱ (Meaning and in Importance of Cleaning)

ପରିଷ୍କୃତି କହିଲେ କଣ ବୁଝ ?

ଚଟାଣ ଝାଡୁ କରିବା ଆସବାବପତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଉପରୁ ଧୂଳିଝାଡ଼ିକା ଚଟାଣ ପୋଛିବା ଏବଂ ଧୋଇବା ବିଭିନ୍ନ ସାଜସଜ୍ଜା ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ସହାୟକାରୀ ବସ୍ତୁ ପଲିସ୍ କରିବା ସିଙ୍କ୍ (sink) ଚନ୍ଦନେଟ୍ ଘର୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ପରିଷ୍କାର କରିବା ନଳା ବିଶୋଧିତ କରିବା ପରିଷ୍କୃତ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ବାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ସଜାଡ଼ି ରଖିବା ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କୃତିର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଆମେ କହିପାରିବା ଯେ ପରିଷ୍କୃତି ଏପରି ଏକ ପଦ୍ଧତି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଧୂଳି ମଳି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଯଥା - ଦାଗ, ଚିହ୍ନ, ଆସ୍ତ୍ର (Ashtray) ର ଅପରିଷ୍କାର ପଦାର୍ଥ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ନିୟମିତ ଭାବରେ ପରିଷ୍କୃତି ନ କଲେ କଣ ହୁଏ ?

ହଁ ତୁମର ଘର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କୀଟ ପତଙ୍ଗ ଅସରପା ବୁଡ଼ିଆଣୀ ପିମ୍ପୁଡ଼ି, ମାଛି ଓ ମଶାଙ୍କର ଉତ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥଳ ହୋଇଉଠିବ । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅପରିଷ୍କାର ଓ ଅସୁଖଦାୟକ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ଏପରି ପରିବେଶରେ ବାସ କଲେ ଶ୍ୱାସ (Asthma) ଶ୍ୱସନଳୀ ପ୍ରଦାହ (Bronchitis) ଇତ୍ୟାଦି ରୋଗ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ଗୃହର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବା ଏବଂ ଉତ୍ତମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷାର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିମନ୍ତେ ପରିଷ୍କୃତି ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଧୂଳି ଓ ମଳି କହିଲେ ତୁମେ କଣ ବୁଝ ?

ଧୂଳି (Dust)- ବାୟୁଦ୍ୱାରା ପରିବାହିତ ହେଉଥିବା ହାଲୁକା ଧୂଳି କଣାର ସମାହାର ଯାହାକି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁର ଉପର ଅଂଶରେ ଜମା ହୋଇ ରହିଥାଏ, ତାହାକୁ ଧୂଳି କୁହାଯାଏ, ଶୁଷ୍କ କପଡ଼ାରେ ପୋଛିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସହଜରେ ପରିଷ୍କାର ହୋଇଥାଏ ।

ମଳି (Dirt) - ଧୂଳି ସହିତ ଜଳାୟତ୍ତ ବା ତୈଳାକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ମିଶି ଯେକୌଣସି ବସ୍ତୁର ଉପରିଭାଗରେ ଲାଖି ରହିଯାଇଥିବା ପଦାର୍ଥକୁ ‘ମଳି’ କୁହାଯାଏ । ଯେ କୌଣସି ବିକାରକ (Detergent) ବା ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସଫା କରାଯାଇଥାଏ । ଧୂଳି ତୁଳନାରେ ମଳି ପରିଷ୍କାର କରିବା ଅଧିକ କଷ୍ଟକର ।

ଏବେ ଆସ କେତେକ ସାଧାରଣ ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀ ବିଷୟରେ ପଢ଼ିବା ।

୨୯.୨ ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀ (Methods of cleaning)

ଏହି ପାଠରେ ତୁମେ ଆଗରୁ ପଢ଼ିଛ ଯେ ଧୂଳି ଏବଂ ମଳି ଝାଡ଼ିବା ଏବଂ ପୋଛିବା ଫଳରେ ଦୂର ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆମେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

କ) ଝାଡ଼ିବା (Dusting)

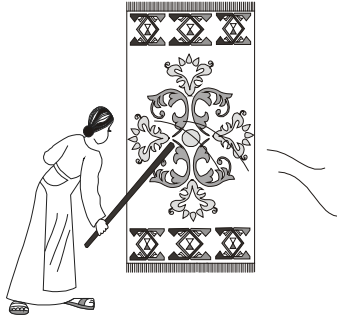
ତୁମେ ‘ଧୂଳି’ ଶବ୍ଦ ସହିତ ଆଗରୁ ପରିଚିତ । କିନ୍ତୁ ତୁମେ କିପରି ଧୂଳି ପରିଷ୍କାର କରିବ ? ଯେକୌଣସି ପଦାର୍ଥର ଉପର ଅଂଶକୁ ଖଣ୍ଡିତ ଶୁଷ୍କ କପଡ଼ା ବା ଝାଡ଼ଣ (duster) ସାହାଯ୍ୟରେ ପୋଛିଲେ ତାହା ଏଥିରେ ଲାଗିଥିବା ଧୂଳିକୁ ପରିଷ୍କାର କରିଦିଏ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଝାଡ଼ିବା (dusting) କୁହାଯାଏ । ଏହା ଏକ ପରିଷ୍କାର ନରମ କପଡ଼ା ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଏ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୧ କପଡ଼ା ସାହାଯ୍ୟରେ ଝାଡ଼ିବା

(ଖ) ହଳାଇବା ବାଡ଼େଇବା (Shaking and Beating) :

ଧୂଳିପୂର୍ଣ୍ଣ କପଡ଼ାକୁ ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ଜୋରରେ ହଳାଇଦିଅ କଣ ହୁଏ ? ଠିକ୍ ସେହିପରି ଗାଲିଚ ସତରଞ୍ଜି ଦରି, ପର୍ଦା ଇତ୍ୟାଦି ନରମ ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜୋରରେ ହଳାଇ ଦିଅ କିମ୍ବା ଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କରି ବାଡ଼େଇ ଦିଅ ତେବେ ଅଧିକାଂଶ ଧୂଳି ସେଥିରୁ ବାହାରିଯିବ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀ ସାଧାରଣତଃ ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ କରାଯାଏ ଯେପରିକି ଝଡ଼ା ଯାଇଥିବା ଧୂଳି ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ ମଇଳା ନ କରିବ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୨ ବାଉଥିବା ଗାଲିଚ

(ଗ) ଝାଡୁ କରିବା ବା ଓଳାଇବା (Sweeping) :

ଧୂଳି ଝାଡ଼ି ସାରିବା ପରେ ଝାଡୁ (Broom) ବା ବ୍ରସ୍ (Brush) ସାହାଯ୍ୟରେ କକ୍ଷ ଭିତରୁ ଧୂଳି ଗୁଡ଼ିକ ଝାଡୁ କରିବା ଦ୍ୱାରା ବାହାରକୁ ଚାଲିଥାଏ । ସ୍ତମ୍ଭାକାର ସ୍ଥାନ କିମ୍ବା କାନ୍ଥ ଝାଡୁ କରିବା ସମୟରେ ଉପରୁ ତଳଆଡ଼କୁ ଓଳାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଚଟାଣ ଓଳାଇବା ସମୟରେ କକ୍ଷର ଗୋଟିଏ ଦିଗକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅନ୍ୟଦିଗ ମୁଖ୍ୟତଃ କବାଟ ଆଡ଼କୁ ଧୂଳି ନେଇ ଧୂଳିପାତ୍ର (dust pan)ରେ ସଂଗ୍ରହ କର । ଚଟାଣରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଗତିଶୀଳ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ଉଠାଇ ତା'ର ତଳ ଅଂଶ ଭଲ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କରିବା ପରେ ପୁନର୍ବାର ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ରଖିଦେବ ।

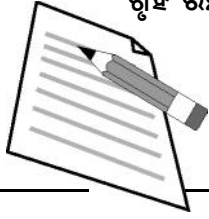
ଚିତ୍ର ୨୯.୩ ଚଟାଣ ଝାଡୁକରିବା

ଯେତିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

(ଘ) ପୋଛିବା (Mopping) - ତୁମେ ଜାଣିଛ ଯେ ଶୁଷ୍କ କପଡ଼ାରେ ପୋଛିବାକୁ ଝାଡ଼ିବା (dusting) କୁହାଯାଏ । ମାତ୍ର ଆର୍ଦ୍ର କପଡ଼ାରେ ପୋଛିବାକୁ Mopping କୁହାଯାଏ । ଏଥିରେ ବ୍ୟବହୃତ କପଡ଼ାକୁ ପୋଛା (Mop) କୁହାଯାଏ, ଯାହା ସାଧାରଣ ଝାଡ଼ଣ ଅପେକ୍ଷା ମୋଟା ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଉଭୟ ଧୂଳି ଏବଂ ସହଜରେ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଇ ପାରୁଥିବା ମଇଳାକୁ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଚଟାଣ ଗୁଡ଼ିକ ପୋଛାଯାଏ । ଘରର କୋଣ ଗୁଡ଼ିକ ପୋଛିବା ସମୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ନଚେତ୍ ଏଥିରେ ମଇଳା ଅଠାଉଳି ଲାଖିଯାଇ ଟାଣ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ସହଜରେ ଛାଡ଼େ ନାହିଁ ।

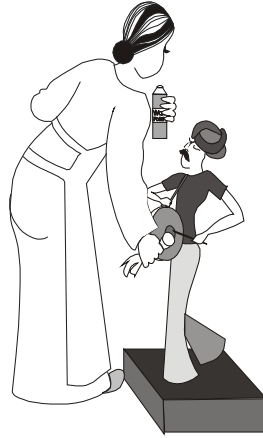
ଚିତ୍ର ୨୯.୪ ପୋଛିବା

(ଙ) ଧୋତ କରିବା (Washing) - ଅନେକ ସମୟରେ ଧୂଳିମଳି ପରିଷ୍କାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ପୋଛିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ଏପରି ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକ ବାଉଁଶ ଝାଡୁ (Yard Broom) ବା ନଡ଼ିଆ ଖଡ଼ିକା ଏବଂ ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣି ସାହାଯ୍ୟରେ ଘର୍ଷଣ କରାଯାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମଇଳା ଗୁଡ଼ିକ ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ଛାଡ଼ିଯାଏ ଏବଂ ଜଳର ପ୍ରବାହରେ ବୋହିଯାଏ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଧୋତ ପ୍ରଣାଳୀ ବା ଧୋଇବା କୁହାଯାଏ । ଅତ୍ୟଧିକ ମଇଳା ବା ଦାଗ ଲାଗିଥିବା ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ ବା ବିକାରକକୁ (detergent) ଜଳ ସହିତ ମିଶାଇ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୫ ଧୋତ କରାଯାଉଥିବା ଚଟାଣ

(ଚ) ପଲିସ୍ ବା ଚିକ୍କଣ କରିବା (Polishing) - କୌଣସି ସ୍ଥାନର ଚମକ କିମ୍ବା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ଆଣିବା ପାଇଁ ସେହି ସ୍ଥାନରେ କିଛି ପଦାର୍ଥ ଘର୍ଷଣ କରାଯାଏ । ଏହାକୁ ପଲିସ୍ କରିବା କୁହାଯାଏ । ପିତ୍ତଳ, କାଠ, ମାର୍ବଲ ନିର୍ମିତ ସାଜସଜ୍ଜା ଉପକରଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ପଲିସ୍ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୬ ମୂର୍ତ୍ତି ପଲିସ୍ କରିବା

କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ - ୨୯.୧

ତୁମ୍ଭେ ଗୃହକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କର । ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକ ଝାଡୁ କରିବା ପୋଛିବା ପଲିସ୍ କରିବା ବାଡ଼େଇବା ଝାଡ଼ିବା ଓ ଧୋଇବା କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ତାହାର ଏକ ତାଲିକା କର ।

ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀ	ସ୍ଥାନ
ପୋଛି ହୋଇଛି	
ପଲିସ୍ କରାଯାଇଛି	
ବାଡ଼େଇବା କାମହୋଇଛି	
ଝାଡ଼ାଯାଇଛି	
ଧୁଆଯାଇଛି	

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ - ୨୯.୧

(୧) ‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗାଯୋଗ କର ।

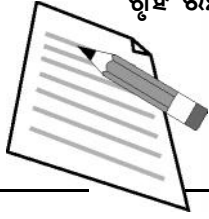
‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭ	‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭ
(i) ପୋଛିବା	(କ) ଧୂଳି ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଦ୍ରବ୍ୟଟିକୁ ବାଡ଼େଇବା
(ii) ଝାଡୁକରିବା	(ଖ) ଶୁଷ୍କ କପଡ଼ାରେ ପୋଛିବା
(iii) ଝାଡ଼ିବା	(ଗ) ଝାଡୁ ଏବଂ ଜଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ଘର୍ଷଣ କରିବା
(iv) ପଲିସ୍ କରିବା	(ଘ) ଝାଡୁରେ ଧୂଳି ବାହାରକୁ ବହନ କରିବା
(v) ହଲାଇବା	(ଙ) ଆର୍ଦ୍ର କପଡ଼ାରେ ପୋଛିବା
(vi) ଧୋଇବା	(ଚ) ଉଜ୍ଜଳତା ବା ଚମକ ଆଣିବା ପାଇଁ ଘର୍ଷଣ କରିବା
	(ଛ) ଝାଡୁରେ ଘର୍ଷଣ କରିବା

ଯେତିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

(୨) ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ

- (କ) ଧୋଇବା ଓ ପୋଛିବା
- (ଖ) ପଲିସ୍ କରିବା ଓ ଝାଡୁ କରିବା
- (ଗ) ଧୂଳି ଏବଂ ମଳି

**୨୯.୩ ପରିଷ୍କୃତି ଉପକରଣ ଏବଂ ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ-
(Cleaning Equipment and metrials)**

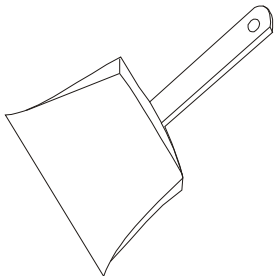
ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଉପକରଣ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ ବିଷୟରେ ଆସ ଶିକ୍ଷା କରିବା । ଅଳ୍ପ କେତୋଟିର ନାମ ତୁମେ କହିପାରିବ କି ? ଆସ ଏପରି ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା କରିବା ।

‘କ’ ପରିଷ୍କୃତି ଉପକରଣ - (Cleaning Equipment)

ପରିଷ୍କାର କରିବା ସମୟରେ ତୁମେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଉପକରଣ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିବ ।

(କ) ଝାଣ (Dustrs) - ଏଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ନରମ କପଡ଼ା ପ୍ଲାନେଟ୍ କପଡ଼ା କିମ୍ବା କୃତ୍ରିମ ପକ୍ଷୀ ପର ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଲମ୍ବ ବାଡ଼ିରେ ଗୁଡ଼ା ହୋଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ପୋଛିବା କରିବା କିମ୍ବା ମୁକ୍ତ ଧୂଳି ଝାଡ଼ିବା ପାଇଁ ଏହା ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ଖାଇବା ଟେବୁଲ୍, ଦର୍ପଣ ରକ୍ଷଣାଳ ସ୍ଲାବ (slab) ଇତ୍ୟାଦି ଝାଡ଼ିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଝାଡ଼ଣ ବ୍ୟବହାର କରିବ । ଏହି ଝାଡ଼ଣ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ସାରିବା ପରେ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଯୌତ ଏବଂ ଶୁଷ୍କ ହେବା ଅବଶ୍ୟକ ।

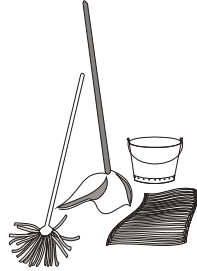
(ଖ) ଧୂଳି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଅଗଭୀର ପାତ୍ର - (Dust pan) ଏଗୁଡ଼ିକ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ କିମ୍ବା ଧାତୁନିର୍ମିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ଉପର ଅଂଶ ସମତଳ ଏବଂ ଧାରଗୁଡ଼ିକ ଗୋଲାକାର । ଝାଡୁ କରିସାରିବା ପରେ ଧୂଳି ଓ ମଳି ଗୁଡ଼ିକ ଝାଡୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହି ପାତ୍ରରେ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ ଏବଂ ଡଷ୍ଟବିନ୍ (Dust bin) ରେ ପକାଯାଏ । ଏହି ଅଗଭୀର ଧୂଳି ପାତ୍ର କୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ କକ୍ଷରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ କକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଧୂଳିକୁ ଓଳାଇବା କାର୍ଯ୍ୟରୁ ରକ୍ଷା କରିଥାଏ । ବରଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ କକ୍ଷର ଧୂଳି ସେହି ସ୍ଥାନରେ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇ ଡଷ୍ଟବିନ୍ରେ ପକାଯାଇପାରେ । ଏହି ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର ପରେ ପରିଷ୍କାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୭ ଧୂଳି ସଂଗ୍ରହ ପାତ୍ର

(ଗ) ପୋଛା (Mop) - ଏଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ମୋଟା ଏବଂ ଢିଲାଭାବରେ ବୁଣା ଯାଇଥିବା କାର୍ପାସ କପଡ଼ାରୁ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଚଟାଣରୁ ଧୂଳି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପୋଛିବା ପାଇଁ ଏହା ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ପୋଛିବା ପୂର୍ବରୁ ପରିଷ୍କାର ଜଳରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ବୁଡ଼ାଇ, ଚିପୁଡ଼ି ଜଳ ବାହାର କରିଦିଆଯାଏ । ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କକ୍ଷ ପୋଛି ସାରିବା ପରେ କିମ୍ବା ପାଣି ମଇଳା ହେବା ପରେ ପାଣିକୁ ବଦଳାଇ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ବ୍ୟବହାର କରିବା ପରେ ଭଲଭାବରେ ଏହି ପୋଛାକୁ ଧୋଇ ଶୁଷ୍କ ହେବା ପାଇଁ ରଖିଦେବ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୮ ପୋଛା ହ୍ୟାଣ୍ଡଲ ସହିତ ଏବଂ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲ ରହିତ

(ଘ) ପଲିସ୍ କରିବା କପଡ଼ା (Polishing cloth) - ଏଗୁଡ଼ିକ ନରମ ଶୋଷଣ କାରୀ କପଡ଼ା ବା ପ୍ଲାନେଟ୍ କପଡ଼ାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଶୁଖିଲା ପଲିସ୍ କପଡ଼ା ଭଲଭାବରେ ଘଷିବା ଦ୍ୱାରା ପଦାର୍ଥଟିକୁ ଅଧିକପରିଷ୍କାର ଏବଂ ଚମକ ବା ଉଜ୍ଜଳତା ଦେଇଥାଏ ।

(ଙ) ଝାଡୁ (Broom) - ଝାଡୁ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ନରମ କିମ୍ବା କଠିନ ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ନରମ ଝାଡୁ ଚଟାଣ ଓଲାଇବା ପାଇଁ ଓ କଠିନ ଝାଡୁ ଚଟାଣ ଧୋଇବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୯ ଝାଡୁ

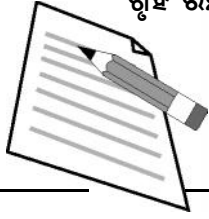
(ଚ) ବ୍ରସ (Brushes) - ବ୍ରସ ଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବ୍ରସ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ନାଇଲନ୍ ବା ପ୍ଲଷ୍ଟିକ ଲୋମ (bristles) ଥିବା ବ୍ରସ ଗାଲିଚା କିମ୍ବା ଆସବାବପତ୍ର ପରିଷ୍କାର କରିବା ଗୋଲାକାର ପକ୍ଷାପର ଯୁକ୍ତ ବ୍ରସ ବୁଡ଼ିଆଣୀ ଜାଲ ସଫାକରିବା ଏବଂ ଧାତୁ ନିର୍ମିତ ବ୍ରସ ଝରକାରେ ଲାଗିଥିବା ସରୁ ତାରରୁ ମଇଳା ପରିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ସ୍ନାନାଗାର ବା ଶୌଚଳୟ ପରିଷ୍କାର ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନାଇଲନ୍ ବ୍ରସ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୧୦ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବ୍ରସ

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

(ଛ) ବାଲ୍ଟି କିମ୍ବା ବେସିନ୍ (**Bucket or Basins**) - ଗୃହ ପରିଷ୍କୃତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆକାରର ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ କିମ୍ବା ଧାତୁ ନିର୍ମିତ ବାଲ୍ଟି/ବେସିନ୍ ପାଣି ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବୋହି ନେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ ।

(ଜ) ଡଷ୍ଟବିନ୍ ବା ମଇଳା ସଂଗ୍ରହ ପାତ୍ର (**Dustbin**) - ଏଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ଣୀ ଥାଇ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ନିର୍ମିତ ଏକ ପାତ୍ର ଭିତର ପାଖରେ କାଗଜ କିମ୍ବା ଭଲିଥିନ୍ ପକାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଫଳରେ ଅପରିଷ୍କାର ମଇଳା ପଦାର୍ଥ ଏହା ଦେହରେ ଲାଖି ରହିବ ନାହିଁ । ଦୈନିକ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଲିକରି ପରିଷ୍କାର କରି ଧୋଇବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(ଝ) ଧୂଳି ଶୋଷକ ଯନ୍ତ୍ର (**Vacuum cleaner**) - ଏହା ଏକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚଳିତ ଯନ୍ତ୍ର । ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ପଞ୍ଜା ରହିଛି । ଚଟାଣରୁ ଧୂଳି ଓ ମଳିକୁ ଏହା ଶୋଷଣ କରି ଭିତରେ ଥିବା ଏକ ପ୍ରଦେୟ ଥଳା (disposable bag) ବା ଧୂଳି ସଂଗ୍ରହକାରୀ ଥଳିରେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥାଏ । ଏହି ବ୍ୟାଗକୁ ଖାଲିକରି ନିୟମିତ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଚିତ୍ର ୨୯.୧୧ ଧୂଳି ଶୋଷକ ଯନ୍ତ୍ର

କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ୨୯.୨ - ବଜାର ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବ୍ରସ୍, ଝାଡୁ, ପୋଛା, ଧୂଳିଶୋଷକ ଯନ୍ତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ କର ।

‘ଖ’ ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ (Cleaning materials)

ପରିଷ୍କୃତି, ଘର୍ଷଣ ଏବଂ ପଲିସରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ରହିଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ପଦାର୍ଥ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସାୟିକ ପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ତୁମେ କେତେକ ପଦାର୍ଥ ସହିତ ପୂର୍ବରୁ ପରିଚିତ ହୋଇ ସାରିଥିବ ।

(କ) ଜଳ (**Water**) - ଜଳ ଏକ ସରଳ ଓ ସହଜ ଲଭ୍ୟ ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ ଆମକୁ ମିଳିଥାଏ । ଅନେକ ଧୂଳି ଓ ମଳି ଏଥିରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇଯାଏ । ମାତ୍ର ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଜଳ ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

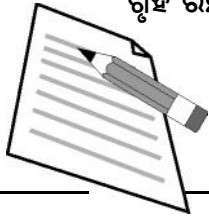

(ଖ) ବିକାରକ ବା ପରିଷ୍କାରକ (Detergents) - ଏଗୁଡ଼ିକ ଗୁଣ୍ଡ କଠିନ ଖଣ୍ଡ (ସାବୁନ, ସାବୁନ ଛେଲି ଇତ୍ୟାଦି) ଏବଂ ତରଳ ଆକାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ବର୍ହିଭାଗକୁ (Surface) ପରିଷ୍କାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଜଳ ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ବିକାରକରେ ଯେକୌଣସି ବସ୍ତୁର ଉପରିଭାଗ ପରିଷ୍କାର କରିବା ନିମନ୍ତେ । ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ଉପାଦାନ ରହିଥାଏ । ଏହାକୁ ବାହ୍ୟ ପରିଷ୍କାରକ (Surfactants) କୁହାଯାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପରିଷ୍ଟିତକୁ ଦୂରୀକୃତ କରିବା ପାଇଁ ଏଥିରେ କ୍ଷାର, ଲବଣ, ବିରଞ୍ଜକ (Bleach) ଅଧିକ ଫେଣ ହେବା ପଦାର୍ଥ କାଟାଣୁ ନାଶକ ଏବଂ ସୁଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ମିଶାଯାଇଥାଏ । ପରିଷ୍କାରକରେ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଏହାର ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ବିକାରକ ଚୟନ ସମୟରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ ।

ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

- ସହଜରେ ଜଳରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇଯାଉଥିବ
- ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଜଳରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇ ପାରୁଥିବ ଏବଂ ମଇଳା ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଜମା ହେଉ ନ ଥିବ ।
- ଆର୍ଦ୍ର କରିବା ଶକ୍ତି ଅଧିକ ଥିବ ଯାହା ଫଳରେ ଏହି ଦ୍ରବଣ, ମଇଳା ପଦାର୍ଥର ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ସହଜରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପାରୁଥିବ ।
- ବିଶୁଦ୍ଧୀକୃତ ମଇଳା ପଦାର୍ଥକୁ ଅଟକାଇ ରଖିବା ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ଏକତ୍ର ହେବାକୁ ନ ଦେବା ଗୁଣ ମଧ୍ୟ ପରିଷ୍କାରକର ରହିବା ଉଚିତ୍ ।
- ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ତାପରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇ ପାରୁଥିବ ।
- ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ଚର୍ମ ଉଭୟଙ୍କ ପ୍ରତି କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇନଥିବ
- ଶୀଘ୍ର ପରିଷ୍କାର କରୁଥିବ
- ଯୌତି ସମୟରେ ଏହା ଶୀଘ୍ର ପରିଷ୍କାର ହୋଇ ବାହାରକୁ ବାହାରିଯିବ

(ଗ) ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ (Abrasives) - କେତେକ ସାଧାରଣ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ହେଲା ବାଲି ଇଟାଗୁଣ୍ଡ, କରତଗୁଣ୍ଡ ଗହମ ଚୋକଡ଼ ପାଇଁଶ, ଛଣାଯାଇଥିବା ଚକ୍ଷୁଗୁଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି, ଏହା ବ୍ୟବତୀତ ଷିଲ ଉଲ ନାଇଲନ୍ ଜାଲି, ନଡ଼ିଆକତା ଇତ୍ୟାଦି ମଇଳା ଘର୍ଷଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ସେଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ପରିଷ୍କାର କରାଯାଉଥିବା ପଦାର୍ଥର ବର୍ହିଭାଗ ଏବଂ ମଲିର ପ୍ରକାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ଯେ କୌଣସି ବସ୍ତୁର ପରିଷ୍ଟିତ, ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଘର୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।

ମତ୍ତବ୍ୟ (Notes)

(ଘ) ଅମ୍ଳ ପଦାର୍ଥ (Acids) - କରୁ ବା ତୀବ୍ର ଅମ୍ଳଗୁଡ଼ିକ ଚୟନକାରୀ ପାଣିନଳା ସିଙ୍କ (sink) ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ଦାନାଦାର କିମ୍ବା ତରଳ ଆକାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ହାଲୁକା ବା କୋମଳ ଅମ୍ଳ ଅତିରିକ୍ତ ଅପରିଷ୍କାର ଟାଇଲ୍ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ବ୍ୟବହାର ପରେ ଯେତେଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ଏହି ଅମ୍ଳକୁ ଜଳଦ୍ୱାରା ପରିଷ୍କାର କରିଦେବ ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଦୂରରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବ । ପିତ୍ତଳ ଓ ତମ୍ବା ଆଦି ଧାତବ ପଦାର୍ଥରେ ଲାଗିଥିବା ଦାଗକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ଭିନିଗାର (Vinegar) ଓ ଲେମ୍ବୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

(ଙ) କ୍ଷାରପଦାର୍ଥ (Alkalies) - ସୋଡ଼ା ଖାର ଏବଂ ଆମୋନିଆ (Ammonia), ଚୈଳାକ୍ତ ପଦାର୍ଥରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇଥିବା ଦାଗ ଛଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

(ଚ) ବିରଞ୍ଜକ (Bleaches) - ବସ୍ତୁରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଦାଗ ଦୂର କରିବା ନିମନ୍ତେ ସୋଡ଼ିୟମ୍ ହାଇପୋକ୍ଲୋରାଇଟ୍ (Sodium hypochlorite) ସୋଡ଼ିୟମ୍ ପରବୋରେଟ୍ (Sodium Perborate), ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ପେରକ୍ସାଇଡ୍ (hydrogen peroxide), ସୋଡ଼ିୟମ୍ ହାଇଡ୍ରୋସଲ୍ଫାଇଟ୍ (Sodium hydrosulphite) ଇତ୍ୟାଦି ବିରଞ୍ଜକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

(ଛ) ଦ୍ରାବକ (Solvents) - ମିଥାଇଲେଟେଡ୍ ଓ ସ୍ପିରିଟ୍ (Methylated spirit) କାରବନ୍ ଟେଟ୍ରାକ୍ଲୋରାଇଡ୍ (Carbon tetrachloride) କିରାସିନି ପେଟ୍ରୋଲ ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ରାବକ ପଦାର୍ଥ ଯେକୌଣସି ଅଂଶ ବା ବର୍ତ୍ତୁରୁ ଚୈଳାକ୍ତ ମହମ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦାଗ ଦୂରକରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ତୁମେ ଘରେ ମିଥାଇଲେଟେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ କିରାସିନି, ପେଟ୍ରୋଲ୍ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନିଆଁ ପାଖରୁ ଦୂରରେ ରଖିବା କାରଣ ଏଥିରେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । କାରବନ୍ ଟେଟ୍ରାକ୍ଲୋରାଇଡ୍ (Carbon tetrachloride) ଯଦି ପ୍ରଶ୍ନାସରେ ଶରୀର ଭିତରକୁ ନିଆଗଲେ କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇଥାଏ ।

(ଜ) ପଲିସ୍ (Polishes) - ଚଟାଣ, ଆସବାବପତ୍ର ଚମଡ଼ା ଏବଂ ଧାତବ ପଦାର୍ଥର ବର୍ତ୍ତୁରୁ ପଲିସ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଚମକପ୍ରଦ କରାଯାଏ । ଉପର ଅଂଶକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଘର୍ଷଣ କଲେ ଏହା ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏଥିରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ବା ଚମକ ଆସେ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ବସ୍ତୁଟି ମଧ୍ୟ ପରିଷ୍କାର ହୋଇଥାଏ ।

ଗୃହରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଲିସ୍ ଅପେକ୍ଷା ବଜାରରେ ମିଳୁଥିବା କୃତ୍ରିମ ପଲିସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଦାମ୍ ଅଧିକ । କେତେକ ସାଧାରଣ ପଲିସ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା । ତୁମେ ନିଜ ଘରେ ଏହାକୁ ସହଜରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବ ।

ଆସବାବପତ୍ର କ୍ରିମ୍ (Furniture cream)

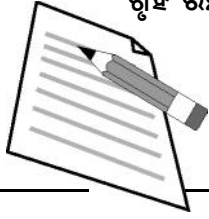
ସ୍ତ୍ରୀମଗ୍ନୀ	ପଦ୍ଧତି	ବ୍ୟବହାର
(୧) ମହୁମାଛିବସା ମହମ - ୫ଗ୍ରାମ	(୧) ମହମକୁ କୋରି ଏକ ପାତ୍ରରେ ରଖ, ଏଥିରେ ତାରିପିନ୍ ତେଲ ପକାଅ ।	ହାଲୁକା ରଙ୍ଗର ଆସବାବପତ୍ର ପଲିସ୍ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କର
(୨) ତାରିପିନ୍ ତେଲ-୩୦ମିଲି:ଲି:	(୨) ମହମ ତରଳ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ double (ଡବଲ ବଏଲର)ରେ ଗରମ କର	
	(୩) ଥଣ୍ଡା କରି ବସିବାକୁ ଦିଅ	

ଆସବାବପତ୍ର ପଲିସ୍ (Furniture Polish)

ସାମଗ୍ରୀ	ପଦ୍ଧତି	ବ୍ୟବହାର
(୧) ପେଣୀ ତେଲ (Linseed oil) ୫୦ ଗ୍ରାମ	ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଏକତ୍ର ମିଶ୍ରଣ କରି ଗୋଟିଏ ପରିଷ୍କାର ବୋତଲରେ ସଂରକ୍ଷଣ କର	ଖଣ୍ଡିତ ପୁରୁଣା କପଡ଼ା ବା ପ୍ୟାଡ଼ରେ ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ କିଛି ଲଗାଇ ଆସବାବ ପତ୍ର ଉପରେ ପଲିସ୍ କର
(୨) ତାରିପିନ୍ ତେଲ - ୩୦ମିଲି:ଲି		
(୩) ଭିନିଗାର - ୩୦ମିଲି:ଲି		
(୪) ମିଥଲେଟେ ସ୍ପିରିଟ୍ - ୩୦ମିଲି:ଲି		

ଧାତବ ପଲିସ୍ (Metalpolish)

ସାମଗ୍ରୀ	ପଦ୍ଧତି	ବ୍ୟବହାର
(୧) ସାବୁନଗୁଣ୍ଡ - ୨ ଟେବୁଲ୍‌ସ୍ପୁନ	(୧) ଗରମ ପାଣିରେ ସାବୁକୁ ଦ୍ରବୀଭୂତ କର	(୧) ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ ବୋତଲକୁ ଭଲ ଭାବରେ ହଲାଇ ଦିଅ ।
(୨) ଆମୋନିଆ ୧ ଟେବୁଲ୍‌ସ୍ପୁନ	(୨) ବାଥ୍‌ବ୍ରିକ୍ ଏବଂ ଆମୋନିଆକୁ ମିଶାଅ ।	(୨) ନରମ ତଉଲିଆ ଏହି ମିଶ୍ରଣରେ ବୁଡ଼ାଇ ଦିଅ । ପରେ ଚିପୁଡ଼ି ନିଅ ।
(୩) ଗରମ ପାଣି - ୨ ୧/୨ କପ୍	(୩) ଥଣ୍ଡା କରି ବାୟୁରୁଦ୍ଧ ବୋତଲରେ ସାଇତିରଖ	(୩) ଏହି ତଉଲିଆରେ ଭଲଭାବରେ ଘଷି ପୋଛିଦିଅ ।
(୪) ବାଥ୍‌ବ୍ରିକ୍ - ୫୦ଗ୍ରାମ (Bath Brick)		

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ତମ୍ବା ପରିଷ୍କାରକ (Copper cleaner)

ସାମଗ୍ରୀ	ପଦ୍ଧତି	ବ୍ୟବହାର
(୧) ସରୁବାଲି - ୪ ଲ ଲମ୍ବ	(୧) ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥକୁ ମିଶ୍ରଣ କରି ବୋତଲରେ ରଖ	ପିତ୍ତଳ କିମ୍ବା ତମ୍ବା ଉପରେ ଥିବା ଦାଗ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ଏହାକୁ ଘର୍ଷଣ କର ।
(୨) ଅଟା - ୨ ଲ ଲମ୍ବ	(୨) ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ସମ ପରିମାଣ ଜଳ ଓ ଭିନିଗାର ସାହାଯ୍ୟରେ ଏକ ଲେହି ବା ପେଷ୍ଟ (Past) ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।	
(୩) ଲୁଣ - ୧ ଲ ଲମ୍ବ		

ପଲିସ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକୁ ମନେ ରଖିବ ।

- (୧) ପଲିସ୍ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପଦାର୍ଥର ବର୍ହିଭାଗରୁ ଭଲଭାବରେ ଧୂଳି ମଳି ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୨) ଅଳ୍ପ ପରିମାଣର ପଲିସ୍ ବ୍ୟବହାର କର । କାରଣ ଅଧିକ ପଲିସ୍ ବ୍ୟବହାର ପଦାର୍ଥ କ୍ଷତିକାରକ ତଥା ଅମିତବ୍ୟୟୀ ସିଦ୍ଧ ହୋଇପାରେ ।
- (୩) ପଦାର୍ଥର ଉପରିଭାଗ ଭଲଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କର ନଚେତ୍ ଏହା ତୈଳାକ୍ତ ଏବଂ ଅଠାଳିଆ ହୋଇଯିବ ।
- (୪) ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ତ୍ରୀୟା କିମ୍ବା ଅଳ୍ପକ୍ଷଣ ସ୍ତ୍ରୀୟା ପଲିସ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯନ୍ତ୍ର ସହକାରେ ପଲିସ୍ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ନଚେତ୍ ତାର ମୌଳିକ ଉତ୍କଳତା କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହୋଇଯାଇ ପାରେ ।

ଏ ସମସ୍ତ ଉପକରଣ ଏବଂ ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ପରିଷ୍କୃତି ପଦ୍ଧତି ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଲା - ବିଶୋଦକ ପଦାର୍ଥ (disinfectants) ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ରହିତ ପଦାର୍ଥ (deodorants) କୀଟାଣୁ ନାଶକ (antiseptic) ଇତ୍ୟାଦି । କେଉଁଠାରେ ଏହା ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ତୁମେ କହିପାରିବ କି ?

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ୨୯.୩ (କ) - ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ଆଧୁନିକ ଉପକରଣ ଏବଂ ଅତି କମ୍ରେ ପାଞ୍ଚଟି ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ଉପକରଣ	ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ
(୧)	(୧)
(୨)	(୨)
(୩)	(୩)
(୪)	(୪)
(୫)	(୫)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

(ଖ) ଗୃହରେ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଉପକରଣ ଏବଂ ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟର ତାଲିକା କର ।

ଉପକରଣ	ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ
(୧)	(୧)
(୨)	(୨)
(୩)	(୩)
(୪)	(୪)
(୫)	(୫)

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ - ୨୯.୨

ନିମ୍ନରେ ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥର ତାଲିକା ଦିଆଯାଇଛି । ପରିଷ୍କୃତିରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଭୂମିକା ଲେଖ ।

ପଦାର୍ଥ (Reagent)	ପରିଷ୍କୃତିରେ ଭୂମିକା
(୧) ଲେମ୍ବୁ	
(୨) ଗହଣା ରୁଜ୍ (Rouge)	
(୩) ବାଲି	
(୪) ଆମୋନିଆ	
(୫) ମିଥାଇଲେଟ୍ ସ୍ପିରିଟ୍	

୨୯.୪ ପରିଷ୍କୃତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ - (Schedule of cleaning)

ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା କିପରି ପରିଷ୍କାର କରିବ ? ତୁମନିଜ ଘରେ ହେଉଥିବା ପରିଷ୍କୃତି ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ତୁମେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିଥିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ସମସ୍ତ ଆସବାବପତ୍ର ବାହାର କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ କକ୍ଷ ତୁମେ ପରିଷ୍କାର କରିବ କି ? 'ନା' କାରଣ ଏହାଦ୍ୱାରା ବହୁତ ସମୟ ଓ ପରିଶ୍ରମର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ, ଯାହାକି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ତୁମେ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତେବେ କିପରି ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କରିବ ? ଏଥିପାଇଁ ପରିଷ୍କୃତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରତ୍ୟହ ଗୃହର ଚଟାଣ, ଆସବାବପତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖୋଲାସ୍ଥାନ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଏ । ବେଳେବେଳେ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ସମୟ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଓଜନିଆ ଆସବାବପତ୍ରକୁ ଘୁଆଇ ତା'ର ତଳ ଅଂଶ କିମ୍ବା ଗାଲିଝର ତଳ ଅଂଶକୁ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଏ । ଛଅମାସ କିମ୍ବା ବର୍ଷକୁ ଥରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କକ୍ଷଟି ଖାଲିକରି ଭଲଭାବରେ ଧୋଇ ଦିଆଯାଏ । ଚଟାଣ ପଲିସ୍ କରାଯାଏ, କାନ୍ଥ ଓ ଛାତ ଚୁନ ଦିଆଯାଏ ।

ମୁଖ୍ୟତଃ ଆମେ ପରିଷ୍କୃତିକୁ ତିନିଗୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ବିଭକ୍ତ କରିପାରିବା ।

- (କ) ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତି (Daily cleaning)
- (ଖ) ସାପ୍ତାହିକ ପରିଷ୍କୃତି (Weekly cleaning)
- (ଗ) ବାର୍ଷିକ ବା ସାମୟିକ ପରିଷ୍କୃତି (Annual or spring cleaning)

ଯେତିକା - ୨(କ)

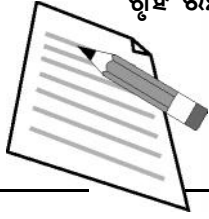
ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ତୁମେ ପଢ଼ିଛ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ହେଉଥିବା ସାଧାରଣ ପରିଷ୍କୃତିକୁ ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତି କୁହାଯାଏ । ସାପ୍ତାହିକ ପରିଷ୍କୃତି ଆମ୍ଭଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପରିଷ୍କାର କରିବାକୁ ବୁଝାଏ । ଜିନିଷ ପତ୍ରର ବ୍ୟବହାରିତାକୁ ନେଇ ସାପ୍ତାହିକ ପରିଷ୍କୃତି କରାଯାଏ । ଶେଷ ହାଉସ୍, ହୋଟେଲ, ଡାକ୍ତରଖାନା ଇତ୍ୟାଦିରେ ଏହି ପରିଷ୍କୃତି ସପ୍ତାହରେ ଥରେ ବା ଶାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ବାର୍ଷିକ ପରିଷ୍କୃତି ବର୍ଷକୁ ଥରେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ବର୍ଷକ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପରିଷ୍କୃତି କରାଯାଇପାରେ ।

କ. ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତିର ସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତି

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସ ଦେଖିବା ପ୍ରତ୍ୟହ କିପରି ଭାବରେ କ୍ଷମଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଇ ପାରିବ, କେଉଁ କ୍ରମରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ, ତାହା ତୁମେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ପାରିବ କି ?

(୧) କ୍ଷମ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ମାତ୍ରେ ସତେଜ ବାୟୁ ପ୍ରବେଶ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ସମସ୍ତ ଝରକା ଖୋଲିଦିଅ ।

(୨) କ୍ଷମ ଭିତରେ ଥିବା ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଯଥା - ଝ କପ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ବାହାର କରିଦିଅ । ସିଗାରେଟ ପାଉଁଶ୍ ରଖୁଥିବା ଦାନୀ (Ashtray) ଏବଂ ଡ଼ଷ୍ଟବିନ୍କୁ ପରିଷ୍କାର କର ।

(୩) ଚଟାଣ ଭଲଭାବରେ ଝାଡୁ କରିଦିଅ ।

(୪) ଆସବାବପତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ବାହ୍ୟ ଆବରଣରୁ ଧୂଳି ଝାଡ଼ିଦିଅ ।

(୫) ଗାଲିଝରୁ ବୁସ୍ କିମ୍ବା ଧୂଳିଶୋଷକ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଧୂଳି ପରିଷ୍କାର କର ।

(୬) ସମଗ୍ର ସ୍ଥାନକୁ ଭଲଭାବରେ ଯୋଛିଦିଅ ।

(୭) ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଲିନେନ୍ (Linen) ବଦଳାଇଦିଅ ।

ଯଥା - ଶୟନ କ୍ଷମରୁ ବିଛଣା ଝଦର ବଦଳାଇ ଶୟନୀ ସଜାଡ଼ିବା ରେଷ୍ଟୁରେଷ୍ଟରେ ଟେବୁଲ୍ ଘୋଡ଼ାଇବା, ସ୍ନାନାଗାରରେ ତଉଲିଆ, ସାବୁନ ଇତ୍ୟାଦି ଅଛି କି ନାହିଁ ତଦାରଖ କରିବା ।

(୮) ଶେଷରେ ଆବଶ୍ୟକ ଝରକା ଖୋଲାରଖ ତୁମର ନିଜରସତୋଷ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଠିକ୍ ସ୍ଥାନରେ ରହିଲା କି ନାହିଁ ତଦାରଖ କର ।

ଠିକ୍ ସେହିପରି ରକ୍ଷନଶାଳୀ ବା ରୋଷେଇ ଘର ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(୯) ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବାସନକୁ ଏକାଠି କର ।

(୧୦) ଗ୍ୟାସ୍‌ଟୁଲ୍‌କୁ ଓଦା କନାରେ ଯୋଛି ପରିଷ୍କାର କର । ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଉପକରଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଂଶକୁ ପରିଷ୍କାର କର ।

(୧୧) ସମସ୍ତ ବାସନକୁସନ ଧୋଇ ପାଣି ନିଗାଡ଼ି, ଶୁଷ୍କ ହେବାପରେ ସାଇତି ରଖ ।

(୧୨) କ୍ଷମର ଚଟାଣ ଝାଡୁକର

- (୫) ଡ଼ଷ୍ଟବିନ୍ କୁ ଖାଲିକରି ଧୋଇ ପୋଛି ଭିତର ଅଂଶରେ ଖବର କାଗଜ ଦେଇ ରଖ ।
- (୬) ହାଲୁକା ବିଶୋଧକ ପଦାର୍ଥ (disinfectent) ସାହାଯ୍ୟରେ ରୋଷେଇ ଘରକୁ ଭଲଭାବରେ ପୋଛିଦିଅ କିମ୍ବା ଧୋଇଦିଅ ।

ଖ. ସାପ୍ତାହିକ ପରିଷ୍କୃତିର ସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତି -

ତୁମେ ଜାଣିଛ ଯେ ସାପ୍ତାହିକ ପରିଷ୍କୃତି ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତି ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବା ଆତ୍ମଲଗ୍ନ ପରିଷ୍କୃତି । ଆସ ଦେଖିବା କେଉଁ କ୍ରମରେ ଜଣେ କକ୍ଷ ଗୁଡ଼ିକର ଏହି ବିଶେଷ ପରିଷ୍କୃତି କରିପାରିବ ?

- (୧) ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତି ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କର । ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରଥମେ ସମସ୍ତ ଝରକା ଖୋଲିଦିଅ ଯେପରିକି ପ୍ରଚୁର ମୁକ୍ତବାୟୁ ପ୍ରବେଶ କରିବ ।
- (୨) ଅଦରକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଯଥା ଟ୍ରେ, ଝକପ୍, ବୋତଲ ଇତ୍ୟାଦି ବାହାର କରିଦିଅ । ସିଗାରେଟ ପାଉଁଶ ସଂଗ୍ରହକାରୀ ପାତ୍ର (Ashtray) ଏବଂ ଡ଼ଷ୍ଟବିନ୍ (Dustbin) କୁ ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୩) ସମସ୍ତ ମଇଳା କପଡ଼ାକୁ ବାହାର କରିଦିଅ ।
- (୪) କାନ୍ଥ, କବାଟ, ଝରକା ଏବଂ ଆସବାବପତ୍ରରୁ ଦାଗ ଛଡ଼ାଇଦିଅ ।
- (୫) ସମସ୍ତ ଭୂୟର, ଆସବାବପତ୍ର, ଟଙ୍ଗା ଯାଇଥିବା ସାଜସଜ୍ଜା ସାମଗ୍ରୀ ଚିତ୍ର, ଲାଇଟ, ଇତ୍ୟାଦି ନିରୀକ୍ଷଣ କର ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୬) ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଟେବୁଲ ଲ୍ୟାମ୍ପ ସହାୟକାରୀ ଉପକରଣ (Accessories) ଟେଲିଫୋନ୍ ଇତ୍ୟାଦିରୁ ଭଲଭାବରେ ଧୂଳି ଝାଡ଼ି, ପୋଛି, ପଲିସ୍ କର ।
- (୭) ଗାଲିଝ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଜ ସହଜାମକୁ ଧୂଳି ଶୋଷଣ କାରୀ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ପରିଷ୍କାର କର । ଧୂଳି ଶୋଷଣକାରୀ ଯନ୍ତ୍ର (Vacuum cleaner) ନ ଥିଲେ ବ୍ରସ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ସଫାକର ।
- (୮) ସମସ୍ତ ବର୍ତ୍ତୁଆଁଶକୁ ଝାଡ଼ି, ଓଳାଇ, ପୋଛିଦିଅ ।
- (୯) ଅପରିଷ୍କାର ଲିନେନ୍ ବଦଳାଇ ପରିଷ୍କାର ଲିନେନ୍ ପକାଅ ।
- (୧୦) ଭଲଭାବରେ କକ୍ଷ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ଝରକା ଖୋଲାରଖ ।

ରନ୍ଧନଶାଳାରେ ପରିଷ୍କୃତି

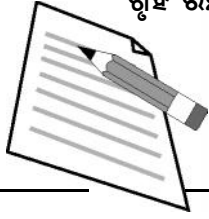
- (୧) ସମସ୍ତ ଥାକ ଖାଲି କରିଦେବ
- (୨) ଜାର୍ ଓ ଡ଼ବା ଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୩) ଥାକ (Shelves) ଉପରେ ଥିବା ଖବରକାଗଜ ବଦଳାଅ ।
- (୪) ଆଲମାରୀ ଆଉଥରେ ସଜାଡ଼ିରଖ
- (୫) ଆଲମାରୀ କବାଟ ଫଳକରେ ଲାଗିଥିବା ସନ୍ତାଳକାକୁ (Sunmica) ଓଦା କନା ଦ୍ୱାରା ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୬) ରୋଷେଇ ଘରର ଟାଇଲ୍ (Tiles) ପରିଷ୍କାର କର ।
ଉପରଲିଖିତ ତାଲିକାରେ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯୋଗ କରି ପାରିବ କି ?

ପେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗ. ବାର୍ଷିକ ବା ସାମୟିକ ପରିଷ୍କୃତିର ସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତି -

ଏପରି ପରିଷ୍କୃତି ଅଧିକ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ପ୍ରାୟତଃ ବର୍ଷକୁ ଥରେ କିମ୍ବା ଦୁଇଥର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାକୁ ବସନ୍ତ ପରିଷ୍କୃତି (Spring cleaning) ବା ବାର୍ଷିକ ପରିଷ୍କୃତି କୁହାଯାଏ । ଏହା କକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଷ୍କୃତିକୁ ବୁଝାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସ ଦେଖିବା ବାର୍ଷିକ ପରିଷ୍କୃତି କିପଦ କରାଯାଏ ।

- (୧) କକ୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ମୁକ୍ତ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ।
- (୨) ସମସ୍ତ ଲିନେନ୍ ପର୍ଦା ଇତ୍ୟାଦି କକ୍ଷରୁ ବାହାର କର ।
- (୩) ସମସ୍ତ ଗତିଶୀଳ ପଦାର୍ଥ ଯଥା ଲ୍ୟାମ୍ପ ସେଡ୍ (Lampshade) ଚିତ୍ର, କାନ୍ଥରେ ଟଙ୍ଗା ଯାଇଥିବା ସଜ୍ଜିକରଣ ପଦାର୍ଥ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପୋଛି ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୪) ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ସମସ୍ତ ଆସବାବପତ୍ର ଏବଂ ସଜ୍ଜିକରଣ ପଦାର୍ଥ କକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ ବାହାର କର । ଗାଲିଝ ଭଳି ନରମ ସାଜସଜ୍ଜା ସରଞ୍ଜାମ ବାହାରକୁ କାଢ଼ିଆଣି ପରିଷ୍କାର କର ।
ସମସ୍ତ ବୁଡ଼ିଆଣୀ ଜାଲ ସଫାକର ।
- (୫) ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଗୃହ ଚଟାଣ ଝାଡୁ କର ।
- (୬) ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ଥାଏ ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷର ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବାର ଏହା ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ ।
- (୭) ଆସବାବପତ୍ର, ସାଜସଜ୍ଜାସରଞ୍ଜାମ ଏବଂ ଚଟାଣ ପଲିସ୍କର
- (୮) ଗାଲିଝକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାରକରି ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ପକାଅ କିମ୍ବା ଶୁଷ୍କ ପରିଷ୍କୃତି (dry cleaning) କରି ପୁନର୍ବାର ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ବିଛାଇଦିଅ ।
- (୯) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିନିଷ ଅର୍ଥାତ୍ ଆସବାବପତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପକରଣ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀସ୍ଥାନରୁ ବାହାର କରି ଆଉଥରେ ସ୍ଥାନିତ କର ।
- (୧୦) ଭାରି ବା ଓଜନିଆ ଆସବାବପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ନୂଆରୂପ ଦେବା ପାଇଁ ଆଉଥରେ ସଜାଡ଼ ।
- (୧୧) ଧୂଳିଝାଡ଼ ଏବଂ ଭଲ ଭାବରେ ପୋଛା କାମ କର ।
- (୧୨) ଝରକା ଖୋଲାବନ୍ଦ ଏବଂ ନିଜର ସବୁଷ୍ଟି ଅନୁଯାୟୀ କକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କର ।

ରୋଷେଇ ଘର ବା ରନ୍ଧନଶାଳା -

- (୧) ରୋଷେଇ ଘରୁ ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ବାହାର କରିଦିଅ
- (୨) ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ମସଲା ମସଲିକୁ ଖେଳାଇଦିଅ ।
- (୩) ଘର ଭିତରୁ ସମସ୍ତ ବୁଡ଼ିଆଣୀ ଜାଲ ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୪) ରୋଷେଇ ଘରେ ଲାଗିଥିବା ପଙ୍ଗା ଏବଂ ଲାଇଟ୍‌ର ସୁଇଚ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର କର ।

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

- (୫) ଟାଇଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ୱାରା ଘଷି ସଫାକର ।
- (୬) ଘରର କୋଣ ଗୁଡ଼ିକରେ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ଛିଞ୍ଚିଦିଅ ।
- (୭) ରୋଷେଇ କରାଯାଉଥିବା ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ଗରମ ସାବୁନ୍ ଦ୍ରବଣ ଦ୍ୱାରା ପରିଷ୍କାର କର । ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ପଲିସ୍ କର ।
- (୮) ଆଲମାରାର କବାଟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଲାଗିଥିବା ଦାଗ ଯୋଛି ପରିଷ୍କାର କର ।
- (୯) ହୁଗଳା ହୋଇଯାଇଥିବା ପେଟକଣ୍ଟାକୁ କଷି ଟାଇଲ୍ କର ।
- (୧୦) ଆଲମାରାରେ ପଡ଼ିଥିବା ପୁରୁଣା ଖବରକାଗଜ ବଦଳାଇ ଦିଅ ।
- (୧୧) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡବାରେ ପୁନର୍ବାର ନାମ ଲେଖି, ଅଠାମାରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ସଜାଡ଼ି ଦିଅ ।
- (୧୨) ଚଟାଣ ପରିଷ୍କାର କରି ଧୋଇଦିଅ ।

କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ - ୨୯.୪

ତୁମେ ତୁମର ସ୍ନାନଗାର ପରିଷ୍କାର କରିବାକୁ ଯାଉଅଛ । ଦୈନିକ ସାପ୍ତାହିକ ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ପରିଷ୍କୃତିର ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ପରିଷ୍କୃତି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀର ତାଲିକା କର ।

ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତି	ସାପ୍ତାହିକ ପରିଷ୍କୃତି	ବାର୍ଷିକ ପରିଷ୍କୃତି
୧ -	୧ -	୧ -
୨ -	୨ -	୨ -

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ - ୨୯.୩

ରକ୍ଷନଶାଳା ବା ରୋଷେଇ ଘରର ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତି ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର । ରୋଷେଇ ଘରେ ମାସିକ ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ପରିଷ୍କୃତିର ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖ ।

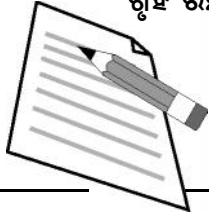
ଦୈନିକ	ମାସିକ	ବାର୍ଷିକ
୧ -	୧ -	୧ -
୨ -	୨ -	୨ -
୩ -		
୪ -		
୫ -		
୬ -		
୭ -		

ଫେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପାଠ୍ୟାନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ-

- ୧- ପରିଷ୍କୃତି କହିଲେ କଣ ବୁଝ ? ଏହା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ?
- ୨- ତୁମର ଶୟନ କକ୍ଷ ଏବଂ ସ୍ନାନାଗାର କିପରି ପରିଷ୍କାର କରିବ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- ୩ - ତୁମେ ତୁମର ରୋଷେଇ ଘରର ଟାଇଲ୍, ମାର୍ବିଲ୍ କାନ୍ଥ । ଏବଂ ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ ପରିଷ୍କାର କରିବାକୁ ଯାଉଛ । କେଉଁ ପ୍ରକାରର ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଉପକରଣ ତୁମେ ବ୍ୟବହାର କରିବ । ତା'ର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର । ଏହାର ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- ୪- ଶୀତା ତା'ର ଘର ସଫା କରୁଅଛ । ସେ କେଉଁ ଛଅ ପ୍ରକାରର ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବ ବର୍ଣ୍ଣନା କର । ସେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଥିବା ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ତୁମେ କ'ଣ ଶିଖୁଲ ?

- ୧) ପରିଷ୍କୃତି ପ୍ରଣାଳୀ ଅର୍ଥ ଧୂଳି, ମଳି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅପରିଷ୍କାର ପଦାର୍ଥ ସଫା କରିବା, ସ୍ଥାନଟିକୁ ବିଶୋଧିତ କରି ପୁନଃ ସଜ୍ଜିକରଣ କରିବା ।
- ୨) ଆକର୍ଷକ ଆରାମଦାୟକ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ପରିଷ୍କୃତି ଆବଶ୍ୟକ ।
- ୩) ପରିଷ୍କୃତିର ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି - (କ) ଝାଡ଼ିବା (ଖ) ହଳାଇବା ଓ ବାଡ଼େଇବା (ଗ) ଝାଡ଼ୁଦେବା (ଘ) ପୋଛିବା (ଙ) ଧୋଇବା (ଚ) ପଲିସ୍ କରିବା ।
- ୪) ଉପକରଣ - (କ) ଝାଡ଼ଣ (ଖ) ଧୂଳି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଅଗଭାର ପାତ୍ର (ଗ) ପୋଛା (ଘ) ପଲିସ୍ରେ ବ୍ୟବହୃତ କପଡ଼ା (ଙ) ଝାଡ଼ୁ (ଚ) ବ୍ରସ୍ (ଛ) ବାଲ୍‌ଟି (ଜ) ଡ଼ଷ୍‌ବିନ୍ ବା ଧୂଳି ସଂଗ୍ରହ କାରୀପାତ୍ର (ଝ) ଧୂଳି ଶୋଷକ ଯନ୍ତ୍ର
- (୫) ପରିଷ୍କାରକ ପଦାର୍ଥ - (କ) ଜଳ (ଖ) ବିକାରକ ବା ପରିଷ୍କାରକ (ଗ) ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ (Abrasives) (ଘ) ଅମ୍ଳ (ଙ) କ୍ଷାର (ଚ) ବିରଞ୍ଜକ (Bleaches) (ଛ) ଦ୍ରାବକ (Solvent) (ଜ) ପଲିସ୍ କରିବା ବସ୍ତୁ ।
- ୬) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ (Schedule)-
(କ) ଦୈନିକ ପରିଷ୍କୃତି (ଖ) ସାପ୍ତାହିକ / ମାସିକ ପରିଷ୍କୃତି (ଗ) ବାର୍ଷିକ ପରିଷ୍କୃତି ।

ପାଠ୍ୟ ଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର -

- ୨୯.୧ - (୧) (i)ଙ, (ii) ଘ, (iii) ଖ, (iv) ଚ, (v) କ, (vi) ଗ
- ୨) (କ) ଧୋଇବା - ଯଥେଷ୍ଟ ଜଳରେ ପରିଷ୍କାର କରିବା ।
ପୋଛିବା - ଭଲଭାବରେ ଚିପୁଡ଼ା ଯାଇଥିବା ଓଦା କପଡ଼ାରେ ବର୍ତ୍ତୁଣାଗକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା ।
(ଖ) ପୋଛିବା-ବର୍ତ୍ତାପାର୍ଶ୍ୱ ଓ ଓଦାକନାରେ ଟାଇଲ୍‌ରେ ପୋଛିବା ।
(ଗ) ପଲିସ୍ କରିବା - ପଦାର୍ଥଟିକୁ ଯେକୌଣସି ପଲିସ୍ କିମ୍ବା ନରମ କପଡ଼ାରେ ଉଜ୍ଜଳତା ବୃଦ୍ଧି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘଷିବା ଝାଡ଼ୁଦେବା ।
(ଘ) ଝାଡ଼ୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚଟାଣର ଧୂଳି ମଳି ପରିଷ୍କାର କରିବା ।

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

(ଡ) ଧୂଳି - ଏ ଗୁଡ଼ିକ ବାୟୁରେ ଭାସିବୁଲୁଥିବା ହାଲୁକା ପଦାର୍ଥ ବା ଧୂଳିକଣା ଏଗୁଡ଼ିକ ଯେକୋଣସି ସ୍ଥାନର ଉପରି ଭାଗରେ ଜମା ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଧୂଳି କୁହାଯାଏ ।

ମଳି - ଧୂଳିକଣା ସହିତ ଜଳୀୟ ଅଂଶ କିମ୍ବା ତୈଳାକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ମିଶି ଅଠାଳିଆ ପଦାର୍ଥରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ବହିଭାଗରେ ଲାଗି ରହେ ।

୨୯.୨ (i) ଲେୟୁ- ଧାତୁଦ୍ରବ୍ୟରୁ ଦାଗ ଛଡ଼ାଇଦିଏ

(ii) ଗହଣା ରୁଜ୍ (roug) - ଗହଣା ପରିଷ୍କାର କରେ

(iii) ବାଲି - କଠିନ ବହିଭାଗକୁ ପରିଷ୍କାର କରେ

(iv) ଆମୋନିଆ - ତୈଳାକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୁଏ ଏବଂ ଦାଗ ଦୂର କରେ ।

(v) ମିଥଲେଟେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ - ଏହା ଏକ ତୈଳଦ୍ରାବକ, ତୈଳଦାଗ ଦୂର କରେ ।

୨୯.୩ ୧ - ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ -

(i) ଆଲୋକ ପ୍ରବେଶ ନିମନ୍ତେ ଝରକା ଖୋଲା କର ଏବଂ ଲାଜର୍ ଜଳାଇଦିଅ ।

(ii) ଅଦରକାରୀ ଓ ଅପରିଷ୍କାର ବାସନ ବାହାର କରିଦିଅ ।

(iii) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଗ୍ୟାସ ରୁଲା ପରିଷ୍କାର କର ।

(iv) ବାସନ କୁସନ ଧୋଇଦିଅ ।

(v) ଚଟାଣ ଧୋଇଦିଅ କିମ୍ବା ପୋଛିଦିଅ

(vi) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ବାସନକୁସନ ସଜାଡ଼ିରଖ

(vii) ଲାଜର୍ ଲିଭାଇଦିଅ

(୨) ମାସିକ କାର୍ଯ୍ୟ -

(i) ଟାଇଲ୍ ପରିଷ୍କାର କର

(ii) ଆଲମାରୀର ପୁରୁଣା ଖବର କାଗଜ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର

(iii) ଆଲମାରୀକୁ ସଜାଡ଼ି ରଖ

(iv) ଭୂୟର ଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର କର

(v) ବୁଡ଼ିଆଣୀ ଜାଲ ସଫାକର

(୩) ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ

(i) ଘରେ ଚୂନ ବା ରଙ୍ଗ ଦିଅ

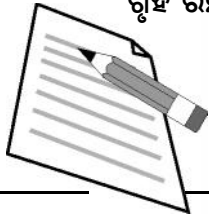
(ii) ମାର୍ବିଲ ଚଟାଣ ବା ମେଜ (Counter) କୁ ପଲିସ୍ କର ।

ଯେତିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

୩୦

ଗୃହ ଓ ତତ୍ସଂଲଗ୍ନ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ (Maintenance of Premises)

ତୁମେ ଯଦି ତୁମର ଗୃହର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ଦେଖିବ ତେବେ ତୁମେ ଦାଗ ହୋଇଥିବା ଚଟାଣ, ଅପରିଷ୍କାର କାନ୍ଥ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସ୍ଥାନ, କାନ୍ଥରେ ସଜା ଯାଇଥିବା ଚିରାକାଗଜ, ପଲିସ କରାଯାଇ ନଥିବା ସାଜ ସରଜାମ, ଦାଗ ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍, ଏହିପରି ଅନେକ କିଛି ଦେଖିବାକୁ ପାଇବ । ଏହିଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ଭାବରେ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ କିଛି ଉପାୟ ଅଛି କି ? ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନ କେବଳ ଜଳ ଏବଂ ବିକାରକ ସାହଯ୍ୟରେ ପରିଷ୍କାର କରିହେବ କି ? ଆଦୌ ନୁହେଁ । ଏହି ପାଠରେ ତୁମେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଓ ପଦାର୍ଥର ବର୍ତ୍ତୁଣ ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ପଢ଼ିବାକୁ ପାଇବ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ (Objectives)

- ଏହି ପାଠଟି ପଢ଼ିସାରିବା ପରେ ତୁମେ କରିପାରିବ :
- ❖ ଗୃହର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନର ବର୍ତ୍ତୁଣାବରଣ ଚିହ୍ନଟ କରିବ ।
- ❖ କାନ୍ଥ ଏବଂ ଚଟାଣରେ ବ୍ୟବହୃତ ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥର ବର୍ତ୍ତୁଣ ପରିଷ୍କାର ଓ ଯତ୍ନ ।
- ❖ ଗ୍ଲାସ, ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ କାଠର ପରିଷ୍ଠିତି ଓ ଯତ୍ନ ।
- ❖ ଗୃହର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଉପକରଣ ଏବଂ ଜଳ ଯୋଗାଣର ନିୟମିତ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ।

୩୦.୧ ବର୍ତ୍ତୁଣ (Surfaces) ବା ବର୍ତ୍ତୁଣାବରଣ

ତୁମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିବା ଯେ ତୁମ ଗୃହର କାନ୍ଥ, ଚଟାଣ, କାଉଣ୍ଟର ଟେବୁଲ୍ (Counter Table) ଇତ୍ୟାଦିର ଗଠନରୀତି (texture) ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇଥାଏ । ତୁମେ ଏ ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥକୁ ସମାନ ଉପାୟରେ ପରିଷ୍କାର କର କି ? ‘ନା’ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ତ୍ତୁଣ ଅଲଗା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ସେ ଗୁଡ଼ିକ କଠିନ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ଯେପରି କାଠ, ସେରାମିକ, ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ମାର୍ବଲ ଇତ୍ୟାଦି । ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାମାନ୍ୟ କଠିନ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଉଦାହରଣ : ଲିନୋଲିୟମ୍, ପ୍ଲଷ୍ଟିକ୍, କାଗଜ ଇତ୍ୟାଦି, କେତେକକର ବର୍ତ୍ତୁଣ ଆବରଣ ନରମ ହୋଇଥାଏ ଯଥା - ସାଜସରଜାମ, ଝୋଟ, ଲିନେନ୍, ଇତ୍ୟାଦି । ଏଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ବିଷୟରେ ଆମେ ପଢ଼ିବା ।

୩୦.୨ କାନ୍ଥ ଏବଂ ଚଟାଣର ପରିଷ୍କୃତ ଏବଂ ଯତ୍ନ (Clearing and care of walls and Floors)

କାନ୍ଥ ଏବଂ ଚଟାଣ ମୁଖ୍ୟତଃ ସିମେଣ୍ଟ, କଂକ୍ରିଟ୍ କିମ୍ବା ମାଟିରେ ହୋଇଥାଏ । କାନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥାଏ କିମ୍ବା ଚୂନ ଦିଆଯାଇଥାଏ । କେତେକ କାନ୍ଥ ସଜ୍ଜିକରଣ କାଗଜ, ସିରାମିକ୍, ଟାଇଲ୍, କପଡ଼ା ବା କାଠ ଫଳକରେ ଆବୃତ ହୋଇଥାଏ । ଚଟାଣ ମଧ୍ୟ ମାର୍ବଲ୍, ଗ୍ରାନାଇଟ୍, ମୋଜାଇକ୍, କିମ୍ବା କାଠରେ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ସାଧାରଣ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା କାନ୍ଥ ଏବଂ ଚଟାଣରେ ବର୍ହି ଆବରଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ସତର୍କତାମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

ଟେବୁଲ୍ ୩୦.୧ କାନ୍ଥ ଏବଂ ଚଟାଣରେ ପରିଷ୍କୃତି

ବର୍ହିଭାଗ/ବର୍ହିଆବରଣ	ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ	ସତର୍କତା ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ
ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା	୧. ଧଳିଝାଡ଼ିବା ଏବଂ ବୁଡ଼ାଆଣା ଜାଲ ନିୟମିତ ପରିଷ୍କାର କର । ୨. ଉପରୁ ତଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଷୁମ ପାଣିରେ ବିକାରକ ମିଶାଇ ସଞ୍ଜରେ ପରିଷ୍କାର କର । ୩. ପରିଷ୍କାର ଜଳରେ ଧୋଇଦିଅ ।	୧. କେବେବି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ କାନ୍ଥକୁ ମୋଟା ଘର୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର କର ନାହିଁ । ୨. କଦାପି କରୁ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରାବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବ ନାହିଁ । ୩. ପରିଷ୍କାର ଜଳରେ ଧୋଇଦିଅ ।
କାନ୍ଥ କାଗଜ	୧. ଯଦି ଚିରିଯାଇଥାଏ ତେବେ ଅଠା ଦ୍ଵାରା ପୁନଃସ୍ଥାପନ କର । ୨. ଖଣ୍ଡିତ ନରମ ଓଦା କନା ବା ସଞ୍ଜ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦାଗ ଘଷି ପରିଷ୍କାର କର । ୩. ଯଦି କାଗଜ ଧୋଇବାଯୋଗ୍ୟ ଥାଏ ତେବେ ପୋଛିଦିଅ । ଟାଇଲ୍, ପାଉଡ଼ର, ସୁଲତାନୀ ମାଟି, ଗହମ ଚୋକଡ଼ ଆଦି ତୈଳ ଶୋଷକ ବ୍ୟବହାର କରି ତୈଳ ଦାଗ ଦୂର କର ।	୧. କଦାପି କାଗଜକୁ ରାମ୍ପି ଦାଗ ପକାଅ ନାହିଁ ।
ସେରାମିକ୍ ଟାଇଲ୍	୧. ଗରମ ପାଣି ଏବଂ ବିକାରକ ମିଶ୍ରଣରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କର । ୨. ସହଜରେ ଛାଡ଼ୁ ନଥିବା ଦାଗକୁ ଉଷୁମ ପାଣିରେ ବିକାରକ ମିଶାଇ ବାଲି କାଗଜରେ ଘଷି ସଫାକର । ୩. ଏଗୁଡ଼ିକ ସଫା କରିବାପାଇଁ ବିଶେଷ ପ୍ରକାରର ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ମିଳୁଅଛି ।	୧. ଅତ୍ୟଧିକ ଅମ୍ଳ ବ୍ୟବହାର କର ନାହିଁ । କାରଣ ଟାଇଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ହୁଗୁଳା ହୋଇ ବାହାରି ଆସିବ । ୨. ଅମ୍ଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଧୋଇଦିଅ ।

ଫୋଟୋ - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମାର୍ବଲ / ଗ୍ରାନାଇଟ୍ / ମୋଜାଇକ୍ / ସିମେଣ୍ଟ	୧. ଗରମ ପାଣିରେ ଧୋଇବ । ୨. କିରୋସିନି ଏବଂ କରତଗୁଣ୍ଠରେ ମଧ୍ୟ ପରିଷ୍କାର କରିପାରିବ । ୩. ଦାଗ ନରହି ଧଳା ହେବାପାଇଁ ମାର୍ବଲକୁ ଲେମ୍ବୁ ରସରେ ଘଷିଦିଅ ।	୧. କୋଣ ଏବଂ ପାର୍ଶ୍ଵ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଦିନ ପୋଛି ଦିଅ । ନଚେତ୍ ସେଗୁଡ଼ିକ କଳା ପଡ଼ିଯିବ ।
--	---	--

୩.୩ ଚଟାଣ ଆବରଣ ଗୁଡ଼ିକର ଯତ୍ନ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ (Care and maintenance of Floor Coverings)

କାନ୍ଥ ବା ଚଟାଣରେ ବର୍ହିଭାଗ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇଥିବାରୁ ଏଗୁଡ଼ିକର ପରିଷ୍ଠିତି ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇଥାଏ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଚଟାଣ ଆବରଣର ପରିଷ୍ଠିତି ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇଥାଏ । ସମସ୍ତ ଚଟାଣ ଆବୃତ୍ତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ଆମ ଦେଶରେ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ ଘରର ଚଟାଣକୁ ଝାଡୁଦ୍ୱାରା ଭଲ ଭାବରେ ଓଳାଇ ପୋଛି ଦେବା ପରିଷ୍ଠିତି ସବୁଠାରୁ ସହଜ ଉପାୟ । ମାତ୍ର ଅନେକ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ସୁବିଧା ଏବଂ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଚଟାଣ ଗୁଡ଼ିକ ଆଂଶିକ ତଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆବୃତ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଚଟାଣ ଆବରଣକୁ କିପରି ପରିଷ୍କାର ରଖିବ ସେ ବିଷୟରେ ତୁମେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷା କରିବ ।

ଟେବୁଲ୍ ୩୦.୨ ଚଟାଣ ଆବରଣର ପରିଷ୍ଠିତି

ବର୍ହିଭାଗ/ ବର୍ହିଆବରଣ	ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ	ସତର୍କତା ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ
ଗାଲିଚା	୧. ନିୟମିତ ଭାବରେ ଗାଲିଚା ପରିଷ୍କାର କର । ୨. ମାସକୁ ଥରେ ବାହାରକୁ ନେଇ ଓଳଟାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଝାଡ଼ି ଧୂଳି ବାହାର କରିଦିଅ । ୩. ଧୂଳିଶୋଷକ ଯନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ । ୪. ରଙ୍ଗ ଛାଡୁ ନଥିବା ମଇଳା ଗାଲିଚାକୁ ସାବୁନ ଦ୍ରବଣରେ ଧୋଇଦିଅ । ଅଳ୍ପ ସ୍ଥାନ ଉପରେ ଗୋଲାକାର କରି ବୁସ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗାଲିଚାରେ ବହୁତ ଫେଣ ବାହାର କର । ଏହା ପରେ ଅଧିକ ଜଳରେ ଏହାକୁ ଓ ଭଲଭାବରେ ଧୋଇ ଖରାରେ ଶୁଖାଇ ଦିଅ ।	୧. ଗୁଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଗାଲିଚାରେ ଗନ୍ଧ କର୍ପୁର ରଖ । ୨. ମଝିରେ ମଝିରେ ଏହାକୁ ମୁଲ୍ତବାୟୁ ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଲୋକରେ ପକାଅ । ୩. ଗୁଡ଼ାଇ ରଖିବା ପୂର୍ବରୁ ଭଲ ଭାବରେ ଶୁଷ୍କ ହେବା ପାଇଁ ଦିଅ । ୪. ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଯେକୌଣସି ଦାଗକୁ ଛଡ଼ାଅ ।
ଭିନୋଲିୟମ୍ / ଲିନୋଲିୟମ୍ (Vinyl/ Lynolium)	୧. ଓଦା କପଡ଼ାରେ ସଫା କର । ୨. କୋମଳ ପରିଷ୍କାରକରେ ଦାଗ ଘଷି ଛଡ଼ାଅ ।	୧. ଅଧିକ ଜଳରେ ବୁଡ଼ାଇ ରଖି ନାହିଁ । ପୋଛିବା ପୂର୍ବରୁ ପୋଛା କନାରୁ ସମସ୍ତ ଜଳ ଚିପୁଡ଼ି ବାହାର କରିଦିଅ । ୨. କୋଣ ଗୁଡ଼ିକ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଘଷିଦିଅ । ୩. କଠିନ ଘଷୁଣ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରନାହିଁ । ୪. ସୋଡ଼ା ଖାର ବା ଆମୋନିଆ ବ୍ୟବହାର କର ନାହିଁ, କାରଣ ଏହା ଲାଷ୍ଟି ରହିବ ।

<p>କନ୍ଦେର (Coir) (ନଡ଼ିଆକତାରୁ ପସ୍ତୁତ)</p>	<p>୧. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ମୋଟା ଝାଡୁ ବା ବ୍ରୁସରେ ସଫାକର । ମଝିରେ ମଝିରେ ବାହାରକୁ ନେଇ ଓଲଟାଇ ଝାଡ଼ି ଧୁଳି ପରିଷ୍କାର କର ।</p> <p>୨. ଯଦି ବେଶୀ ମଇଳା ହୋଇଯାଇଥାଏ ତେବେ ପ୍ରଥମେ ସାବୁନ ପାଣିରେ ଧୋଇବା ପରେ ସାମାନ୍ୟ ଲୁଣ ପଡ଼ିଥିବା ଥଣ୍ଡା ପାଣିରେ ଧୋଇ ବାହାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଶୁଖାଇଦିଅ ।</p>	<p>୧. ବେଶୀ ମଇଳା ହେବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖ ନାହିଁ ।</p> <p>୨. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଶୁଖ କର ।</p>
<p>ପାପୋଛ (Door Mats)</p>	<p>୧. ଓଲଟାଇ ଦେଇ ଖଣ୍ଡିଏ କାଠ ବାଡ଼ିରେ ବାଡ଼େଇଦିଅ ।</p> <p>୨. ଏଗୁଡ଼ିକ ସାବୁନ ପାଣିରେ ଧୋଇବା ପରେ ପରିଷ୍କାର ପାଣିରେ ଧୋଇ ଖରାରେ ଶୁଖାଇଦିଅ ।</p>	

କାର୍ଯ୍ୟକାଳପ : ୩୦.୧

ସିମେଣ୍ଟ ଓ ମାର୍ବଲ ଚଟାଣ, ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା କବାଟ, ଗାଲିତା, ନଡ଼ିଆ କତା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗାଲିତା ସ୍ନାନଗାର ଟାଇଲ୍ ଇତ୍ୟାଦି ପରିଷ୍କାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦୈନିକ, ସାପ୍ତାହିକ ଓ ମାସିକ ଯୋଜନା କର ।

ବର୍ଣ୍ଣଭାଗ	ଦୈନିକ	ସାପ୍ତାହିକ	ମାସିକ
୧. ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ			
୨. ମାର୍ବଲ ଚଟାଣ			
୩. ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା କବାଟ			
୪. ଗାଲିତା			
୫. ନଡ଼ିଆ କତା ଗାଲିତା			
୬. ସ୍ନାନଗାର ଟାଇଲ୍			

୩.୪ କାଠନିର୍ମିତ ବର୍ଣ୍ଣିଆବରଣ ପରିଷ୍କୃତି (Cleaning of woden surface)

ସାଧାରଣତଃ କାଠ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଆସବାବପତ୍ର, ରୋଷେଇଘର କାଉଣ୍ଟର ବା ମେଜ (Counter) ଏବଂ ଚଟାଣ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଏହାର ପରିସଫାପ୍ତି (finishing) କରାଯାଉଥିବାରୁ ଏଥିରେ ଥିବା ଛିଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ । ଉଚ୍ଚ ଆକ୍ରମଣରୁ

ଫେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ନିମିତ୍ତ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଯତ୍ନ ନନେଲେ ଧୂଳି, ମଳି, ତେଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ଦାଗ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଲାଖି ରହିଯାଏ ।

ଟେବୁଲ୍ ୩୦.୩ ଆବରଣ ପରିଷ୍କୃତି

କାଠ ଉପକରଣ ବର୍ହିଭାଗ/ବର୍ହିଆବରଣ	ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ	ସତର୍କତା ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ
ସାଧାରଣ କାଠ (ପରିବା କାଟିବା ପଟା, ପେଣ୍ଡୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଟା ବେଲଣା ପେଡ଼ି ଓ କାଠି)	୧. ସାରୁନ ଏବଂ ଉଷୁମ ପାଣିରେ ଧୋଇଦିଅ । ଆଉ ଥରେ ପରିଷ୍କାର ପାଣିରେ ଧୋଇ, କପଡ଼ାରେ ପୋଛି ପବନରେ ଶୁଖାଇଦିଅ । ୨. କିଛି ଖାଦ୍ୟ ପଟାରେ ଲାଗି ଯାଇଥିଲେ ଛୁରୀର ପଛପଟରେ ସଫାକରିଦିଅ ।	୧. ସବୁବେଳେ ତନ୍ତୁ ଦିଗରେ ଘଷିବ । ୨. କଦାପି କଠିନ ଘର୍ଷଣ ରୁସ ବ୍ୟବହାର କର ନାହିଁ । ୩. ପାଣିରେ ଅଧିକ ସମୟ ବୁଡ଼ାଇ ରଖ ନାହିଁ । କଦାପି ବେଶୀ ଗରମ ପାଣି ବ୍ୟବହାର କର ନାହିଁ କାରଣ କାଠ ଫୁଲିଯିବ । ୪. ତୀବ୍ର ପରିଷ୍କାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରନାହିଁ ।
ପାଲିଷ୍ କାଠ	୧. ଧୂଳିଝାଡ଼ି, ଫ୍ଲାନେଲ୍ କପଡ଼ାରେ ଘଷିଦିଅ । ୨. ପାଣି ଦାଗ ବା ଅନ୍ୟ ଦାଗ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ମିଥଲେଟେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ ତାରପିନ୍ କିମ୍ବା ଆମୋନିଆର ହାଲୁକା ଦ୍ରବଣ ବ୍ୟବହାର କର ।	୧. କାଠ ଉପରେ କିଛି ତରଳ ପଦାର୍ଥ ଭାଲିବ ନାହିଁ । ୨. ଯଦି କିଛି ପଡ଼ିଯାଏ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୋଛିଦିଅ ।
ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା କାଠ (କବାଟ ଓ ଝରକା)	୧. ହାଲୁକା ସାରୁନ ଓ ଜଳରେ ପରିଷ୍କାର କର । ଚମକ ଆଣିବା ପାଇଁ ଫ୍ଲାନେଲ୍ କପଡ଼ାରେ ଘଷି ସଫା କର । ୨. ଏହାକୁ ଭଲ ରଖିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବଧାନରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।	୧. ନିଶ୍ଚିତ ହୁଅ ଯେ ସାରୁନର ଦାଗ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାଲିଯାଇଛି ନଚେତ୍ ଦାଗ ରହିଯାଇ ପାରେ ।
ଚାକଚକ୍ୟଯୁକ୍ତ କାଠ ବା ସନମାଇକା । (Laminated/Sunmica)	୧. ଓଦା କପଡ଼ାରେ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ପୋଛିବ । ୨. ଉତ୍ତାପ ଚିହ୍ନ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଧାତବ ପଲିସ ଘଷି ସାଧାରଣ ବିକାରକରେ ଧୋଇଦିଅ, ମହମ ପଲିସ କିମ୍ବା କ୍ରିମ୍ ଏପରି ବର୍ହିଭାଗକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ନିମିତ୍ତ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।	୧. ଖଦଡ଼ା ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରନାହିଁ । ୨. ସ୍ଥାୟୀ ଦାଗ ନରହିବା ପାଇଁ ଅତିଶୀଘ୍ର ଏହା ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ପଦାର୍ଥକୁ ପରିଷ୍କାର କର ।

୩.୫ ଧାତୁନିର୍ମିତ ବର୍ତ୍ତମାନର ଯତ୍ନ (Care of metal Surfaces)

ବାସନ କୁସନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ତମ୍ବା, ପିତ୍ତଳ, କାଚ ଷ୍ଟିଲ୍, ରୂପା ଏବଂ ଲୌହରୁ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଆଦୁ ଜଳବାୟୁ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଲେ ପିତ୍ତଳ ଓ ତମ୍ବା ଧାତୁରେ ନୀଳ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ଏକ ପ୍ରକାର ବିଷାକ୍ତ କଳକିତ ଦାଗ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାତୁର ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଆମକୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

ଟେବୁଲ୍ ୩୦.୪ ଧାତୁ ନିର୍ମିତ ବର୍ତ୍ତମାନର ଯତ୍ନ ଓ ପରିଷ୍କୃତି

ବର୍ତ୍ତମାନ/ବର୍ତ୍ତମାନରକ୍ଷା	ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ	ସତର୍କତା ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ
ପିତ୍ତଳ ଓ ତମ୍ବା	<p>୧. କୋମଳ ସ୍ୱଭାବଯୁକ୍ତ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ଥିବା ପରିଷ୍କାରକ ଗୁଣ୍ଡ ଏବଂ ସାବୁନ ବ୍ୟବହାର କର । ଷ୍ଟିଲ୍ ଉଲ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଲେମ୍ବୁରସ ଓ ଲୁଣ, ଭିନିଗାର କିମ୍ବା ତେନ୍ତୁଳିରେ ପରିଷ୍କାର କର । ଘରେ ପିତ୍ତଳ ବାସନ ପରିଷ୍କୃତି ପାଇଁ ପାଉଁଶ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ ।</p> <p>୨. ଖୋଦିତ ହୋଇଥିବା ପିତ୍ତଳ ସାମଗ୍ରୀକୁ ପୁରୁଣା ଦାନ୍ତଘଷା ବ୍ରସ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ପରିଷ୍କାର କର ।</p> <p>୩. ବଜାରରେ ମିଳୁଥିବା ‘ବ୍ରାସୋ’ (Brasso) କିମ୍ବା ହାଇଡ୍ରୋକ୍ଲୋରିକ୍ ଅମ୍ଳର (Hydrochloric Acid) ହାଲୁକା ଦ୍ରବଣ ଅତ୍ୟଧିକ ମଇଳା ହୋଇଯାଇଥିବା ଆଳଙ୍କାରିକ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।</p>	<p>୧. କଦାପି ବ୍ରାସୋ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାସାୟନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ, ରାନ୍ଧିବା ବାସନ ପରିଷ୍କୃତିରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ନାହିଁ । କାରଣ ଏଗୁଡ଼ିକ ବିଷାକ୍ତ ହୋଇପାରେ ।</p>
ରୂପା ଏବଂ ରୂପାପାତ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚା ପାତ୍ର ଶ୍ରେ ଇତ୍ୟାଦି ।	<p>୧. ବ୍ୟବହାର ହୋଇସାରିବା ପରେ ତୁରନ୍ତ ଉଷୁମ ସାବୁନ ପାଣିରେ ଧୋଇଦିଅ ।</p> <p>୨. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପକରଣକୁ ଟିସୁ କାଗଜ (Tissue Paper) ରେ ଗୁଡ଼ାଇ ରଖି ଯେପରି ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ବା ଚାର୍ନିସ୍ (Tarnish) ହୋଇ ନଯିବ ।</p>	<p>୧. କୌଣସି ଖଦଡ଼ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କର ନାହିଁ, କାରଣ ଏହାଦ୍ୱାରା ରାସ୍ତୁଡ଼ା ଦାଗ ପଡ଼ିଯିବ ।</p> <p>୨. କୋମଳ ସ୍ୱାଭାବ ବିଶିଷ୍ଟ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କର ।</p>

ଫୋଟୋ - ୧(କ)

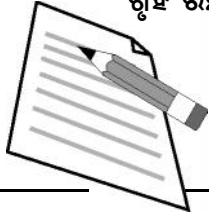
ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ବର୍ହିଭାଗ/ବର୍ହିଆବରଣ	ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ	ସତର୍କତା ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ
	<p>୩. ଖଣ୍ଡିତ ନରମ କପଡ଼ାରେ ଲମ୍ବ ଭାବରେ ଘଷ ।</p> <p>୪. ଟେବୁଲ୍ ଚାମଚ ସୋଡ଼ାଖାର ସହିତ ଗରମ ପାଣି ମିଶ୍ରଣ କରି ତା ଦାଗ ଦୂର କର । ଆଳକ୍ଷରିକ ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକ ବଜାରରେ ମିଳୁଥିବା ସିଲିକୋ ନାମକ ପଦାର୍ଥରେ ଘଷି ପରିଷ୍କାର କର ।</p>	
ଷ୍ଟିଲ୍ (Steel)	<p>୧. ଥଣ୍ଡା କିମ୍ବା ଗରମ ପାଣି ବିକାରକ ସହିତ ମିଶାଇ ପରିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କର ।</p> <p>୨. କୋମଳ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦାଗ ହୋଇଯାଇଥିବା ଜିନିଷକୁ ଘଷିଦିଅ ।</p> <p>୩. ପୋଡ଼ିଯାଇଥିବା ବାସନକୁ ଲୁଣ ପାଣିରେ କିଛି ସମୟ ରୁଡ଼ାଇବା ପରେ କୋମଳ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥରେ ଘଷି ସଫାକର ।</p>	<p>୧. କଠିନ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ଷ୍ଟିଲରେ ଦାଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।</p>
ଲୌହ	<p>୧. ବ୍ୟବହାର ହେବା ପରେ ପରିଷ୍କାର କର ।</p> <p>୨. ଉପରିଭାଗରେ ସାମାନ୍ୟ ତେଲ ଲଗାଇଦିଅ ।</p> <p>୩. ଇଟାଗୁଣ୍ଡ, ଗହମଚୋକଡ଼, କରତ ଗୁଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଦାଗ ଦୂର କର ।</p>	<p>୧. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୁଷ୍କ କର ନଚେତ୍ ଜଳୀୟ ଅଂଶ ଦ୍ୱାରା କଳଙ୍କ ଲାଗି ଯିବାର ଭୟଥାଏ ।</p>
ଲାଷ୍ଟି ନ ଯିବା (Non-stick) ଟେଫଲନ୍ (teflon) ଆବୃତ ତାଘ୍ୱା ପାତ୍ର ଟୋଷ୍ଟର, ସସ୍‌ପେନ୍ (Sauce Pan)	<p>୧. ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ ସାମାନ୍ୟ ତେଲ ଲଗାଇଦିଅ ।</p> <p>୨. ବ୍ୟବହାରର ଠିକ୍ ପରେ ପରେ ଧୋଇଦିଅ ।</p> <p>୩. ସ୍ୱଞ୍ଜ ଓ ସାବୁନ ପାଣିରେ ପ୍ରଥମେ ଧୋଇ ଆଉଥରେ ଭଲ ପାଣିରେ ଧୋଇଦିଅ । ଭଲ ଭାବରେ ଶୁଷ୍କ କରିଦିଅ ।</p>	<p>୧. ଷ୍ଟିଲ୍ ଭଲ୍ (Steel Wool) କିମ୍ବା କଠିନ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରିବ ନାହିଁ ।</p>

ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ (Plastic)

ଝରକା ଟେବୁଲର ଉପରିଭାଗ, ବିଭାଜକ ସ୍ଥଳ (Partitions) ଏବଂ ସ୍ଲାଇଡ଼ିଙ୍ଗ କବାଟ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଗ୍ଲାସ ବା କାଚ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ବେତର ଓଜନ କମ୍ ବା ଏହା ହାଲୁକା ଥିବାରୁ ପ୍ରାୟ ଚୌକି ଓ ଟେବୁଲ୍ ତିଆରି ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ବୋତଲ, ମଗ, ବାଲ୍ଟି ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ଲାଷ୍ଟିକରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ ।

ଟେବୁଲ୍ ୩୦.୫ କାଚ, ବେତ ଓ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ପରିଷ୍କୃତି

ବର୍ହିଭାଗ/ ବର୍ହିଆବରଣ	ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ	ସତର୍କତା ମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ
କାଚ (Glass)	୧. ଖବରକାଗଜ ବିଛା ଏବଂ ଜଳରେ ସଫାକର । ୨. ଏହାର ଉଜ୍ଜଳତା ପାଇଁ ଧୌତି ଜଳରେ ସାମାନ୍ୟ ଭିନିଗାର ପକାଅ । ୩. ଆମୋନିୟମ୍ ଜଳରେ ମିଶାଇ, କାଚ ଧୋଇଲେ ଏଥିରୁ ତୈଳାକ୍ତ ଦାଗ ଦୂର ହୁଏ । ୪. ମାଛିର ଅଣୁ/ଦାଗ ଦୂରକରିବା ପାଇଁ ମିଥଲେଟେଡ୍ ସ୍ପିରିଟ୍ରେ ଘଷିଦିଅ ।	୧. କଠିନ ଘର୍ଷଣ ଉପକରଣ ବା ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରିବ ନାହିଁ, ନଚେତ୍ ଦାଗ ପଡ଼ିଯିବ ।
ବେତ (Cane)	୧. ଓଡ଼ିଶ, ବୁଢ଼ାଆଣୀ ଏବଂ ଅସରପା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଝାଡ଼ି ସଫା କର । କୋଣ ଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ରସ ବ୍ୟବହାର କର । ୨. ଉଷୁମ ଲୁଣ ପାଣିରେ ଏହାକୁ ଧୋଇଦିଅ । (୧ ଟେବୁଲଚାମଚ ଲୁଣ ସହିତ ୧ ଲିଟର ପାଣି) ମୁକ୍ତ ବାୟୁରେ ଏହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଶୁଖାଇଦିଅ । ୩. ଦାଗ ଛଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ତରଳ ବାର୍ନିସ ବୋଳିଦିଅ । ତରଳ ମହମ ପଲିସ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହାକୁ ପଲିସ୍ କରାଯାଇପାରିବ ।	୧. ଜଳରେ ବୁଡ଼ାଇ ରଖ ନାହିଁ ।
ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ (Plastic)	୧. ଗାତ ଦାଗକୁ କିରୋସିନି ତେଲ ଲଗାଇ ପରିଷ୍କାର କର । ଏହା ପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣରେ ରଖିଦିଅ ।	୧. କଠିନ ଘର୍ଷଣ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରିବ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ବାହ୍ୟ ଆବରଣରେ ଦାଗ ପଡ଼ିଯିବ । ୨. କ୍ଲୋରିନ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବ ନାହିଁ ।

ଯେତିକା - ୭(କ)

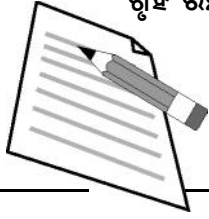
ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

କାର୍ଯ୍ୟକାଳପ : ୩୦.୨

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଯେକୌଣସି ବର୍ହି ଆବରଣକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସ କର -
କାଠ ତୌକୀ, କାଚ ଝରକା, ପିତ୍ତଳ ଫୁଲଦାନୀ, ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବାଲ୍‌ଟି, ସେରାମିକ୍ ମଗ,
ବେତ ବାସକେଟ, ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଟେବୁଲ୍ କ୍ଲଥ, ରୋଷେଇ ଘରର ସ୍ଲାବ ।

ପାଠଗତ ପ୍ରଶ୍ନ : ୩୦.୧

୧. ରାଧା ଦୃଶ୍ୟରେ ପଢ଼ିଯାଇଛି । ସ୍ତମ୍ଭ I ର ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକ ସ୍ତମ୍ଭ II ରେ ଥିବା କେଉଁ ବର୍ହିଆବରଣକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବ ? ଉଭୟ ସ୍ତମ୍ଭ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କର ।

ସ୍ତମ୍ଭ I

- (କ) କାଚରେ ତୈଳାକ୍ତ ଦାଗ
- (ଖ) କାଠରେ ଜଳାୟ ଦାଗ
- (ଗ) ଲିନୋଲିୟମ
- (ଘ) ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଉପରେ ଗାଢ଼ଦାଗ
- (ଙ) ରୂପାରେ ଚା ଦାଗ

ସ୍ତମ୍ଭ II

- i) ପେଶା ତେଲ
- ii) କିରୋସିନି ତେଲ
- iii) ସୋଡ଼ାଖାର ଓ ଗରମ ପାଣି
- iv) ଆମୋନିଆ
- v) କୋମଳ ବିକାରକ

୨. ଶୀଳାର ଗୃହରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି କିପରି ସେଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର କରିବ ପରାମର୍ଶ ଦିଅ ।

- i) କାନ୍ଥରେ ମଳିଦାଗ ।
- ii) ମାର୍ବଲ୍ ସ୍ଲାବ୍ ଉପରେ ହଳଦୀ ଦାଗ ।
- iii) କାନ୍ଥର ସଜ୍ଜିକରଣ କାଗଜରେ ତୈଳାକ୍ତ ଦାଗ ।
- iv) ସେରାମିକ୍ ଟାଇଲ୍‌ରେ ଜଳର ଦାଗ ।
- v) ଲେମିନେଟେଡ୍ (Laminated) ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଉତ୍ତାପର ଚିହ୍ନ ।

ବୈଦ୍ୟୁତିକ ମରାମତି (Electrical Repairs)

ଗୃହ ଏବଂ ତତ୍ସଂଲଗ୍ନ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକର ପରିଷ୍ଠିତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବ୍ୟତୀତ ତୁମେ କେତେକ ସାଧାରଣ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିଚିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଫଳରେ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜେ ମରାମତି କରିପାରିବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କିଏ ମରାମତି କରିବା ସମୟରେ ତଦାରଖ (Supervise) କରିପାରିବ । ଏହି ପାଠରେ ତୁମେ ବିଭିନ୍ନ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଉପକରଣର ମରାମତି ବିଷୟରେ ପଢ଼ିବ । ତୁମେ ଗୋଟିଏ କଥା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଯଦି କୌଣସି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଯନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଉନାହିଁ, ତେବେ ଯନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସରବରାହ ହେଉଛି କି ନାହିଁ ପ୍ରଥମେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର । ଏପରି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଯନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ମରାମତି କରିବା ସମୟରେ ତୁମେ ଅଧିକ ଯତ୍ନବାନ୍ ହେବ । ଯେତେବେଳେ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଯାଉଛ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଅ ଯେ ମୁଖ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ରୋତରୁ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରବରାହରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ସୁଇଚ୍ ବୋର୍ଡ୍ ସକେଟରୁ (Socket) ପ୍ରଥମେ ପୁରୁ କାଢ଼ିଦିଅ ।

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଚେତାବନୀ (Warning)

- ❖ ସବୁବେଳେ ରବର ନିର୍ମିତ ଚଟିପିନ୍ଧ ।
- ❖ ସର୍ବଦା ହାତକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଶୁଷ୍କ କର ।
- ❖ ସର୍ବଦା ନିକଟରେ ଏକ କାଠର ମୋଟା ଲମ୍ବପତା ଏବଂ ପଶମ (wool) କମ୍ପଲ ରଖ ।
- ❖ ସର୍ବଦା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରବରାହ / ଯୋଗାଯୋଗ ର ମୁଖ୍ୟସ୍ରୋତ ବା ମୁଖ୍ୟ ସୁଇଚ୍ (Main switch)କୁ ବନ୍ଦକର କିମ୍ବା ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ପୁରୁରୁ ଅଲଗା କର ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଫ୍ୟୁଜ୍ (Electric Fuse)

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଫ୍ୟୁଜ୍ ସହିତ ତୁମେ ପରିଚିତ ଥିବ । ଏକ ପତାଳା ଧାତୁ ନିର୍ମିତ ଅର୍ଥାତ୍ ଟିଣ ସାସା ଏବଂ ଜିଙ୍କର ସରୁ ତାରକୁ ଫ୍ୟୁଜ୍ କୁହାଯାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ସର୍ଟସର୍କିଟ୍ (Short circuit) ବା ଯାନ୍ତ୍ରିକ ତ୍ରୁଟି ଯୋଗୁଁ ଏହି ତାର ଚରଳିଯାଏ ଏବଂ ଫ୍ୟୁଜ୍ ଉଡ଼ିଯାଏ । ଥରେ ଫ୍ୟୁଜ୍ ଉଡ଼ିଗଲେ ତୁମେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିପାରିବ ।

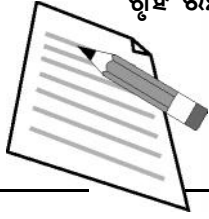
- (କ) ମେନ୍ ସୁଇଚ୍ ବା ମୁଖ୍ୟ ସୁଇଚ୍‌କୁ ବନ୍ଦ ରଖ ।
- (ଖ) ଯାନ୍ତ୍ରିକ ତ୍ରୁଟିକୁ ଚିହ୍ନଟ କର । ସୁଇଚ୍‌କୁ ବନ୍ଦ କରି ଏହା କାଢ଼ିନିଅ ।
- (ଗ) ଫ୍ୟୁଜ୍ କଟ୍‌ଆଉଟ୍‌କୁ ବାହାର କରି ପରୀକ୍ଷା କର । ତୁମେ ଦେଖିବ ତରଳ ତାରର ଅବଶିଷ୍ଟାଗଂ ଲାଖିରହିଛି । ଏହି ତାରକୁ ବାହାର କରି କଟ୍ ଆଉଟ୍‌କୁ ପରିଷ୍କାର କର ।
- (ଘ) କଟ୍ ଆଉଟ୍‌ରେ ନୂଆ ତାର ସଂଯୋଗ କର । ଯଦି ଏଥିରେ ଛିଦ୍ର ଥାଏ । ତେବେ ନୂଆ ତାର ଏହି ଛିଦ୍ର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- (ଙ) ଫ୍ୟୁଜ୍ କଟ୍‌ଆଉଟ୍‌କୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କର । ବାକ୍ସ ବନ୍ଦ କରି ଦିଅ ଓ ମେନ୍ ସୁଇଚ୍ ଚଳୁ କର ।

୩ ପିନ୍ ପ୍ଲଗ୍ (୩ Pin Plug)

ଏହି ପ୍ଲଗ୍ ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୁଇଟି ଆକାରର ହୋଇଥାଏ । ୫କିମି ୧୫ ଆମ୍ପାୟାର (amperes) । ଅତ୍ୟଧିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ରୋତ ହେତୁରୁ ଅନେକ ସମୟରେ ଏହା ଚରଳିଯାଏ । ଏହା ଫଳରେ ଏଥିରେ ଥିବା ତାର ବାହାରକୁ ବାହାରି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଆଘାତ ଲାଗିଥାଏ । ଏହି ପ୍ଲଗ୍ ତିନିଗୋଟି ତାରକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ପ୍ରଥମଟି ସକାରାତ୍ମକ (Positive) ଦ୍ୱିତୀୟଟି ନକାରାତ୍ମକ (negative) ଏବଂ ତୃତୀୟଟି ନିଉଟ୍ରାଲ୍ ବା ଆର୍ଥିଙ୍ଗ୍ (earthing) ସାଧାରଣତଃ ଏହି ତାର ଗୁଡ଼ିକର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ସବୁଜରଙ୍ଗ ନିଉଟ୍ରାଲ୍ / ଅର୍ଥିଙ୍ଗ୍ ତାର ପାଇଁ, ଲାଲ ରଙ୍ଗ ସକାରାତ୍ମକ ଏବଂ ହଳଦିଆ ବା ଅନ୍ୟରଙ୍ଗ ନ କାରାତ୍ମକ ତାର ପାଇଁ ରହିଥାଏ ।

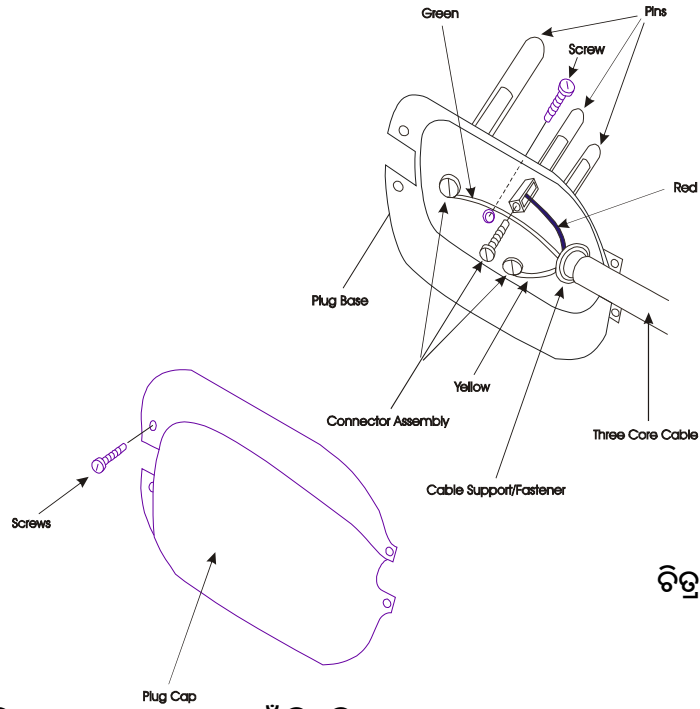
ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମତ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଚିତ୍ର: ୩୦.୧

୩ ପିନ୍ ପୁଗ୍ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟ ଅନୁସରଣ କର ।

- (କ) ପୁଗ୍‌ର ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ପେଟ (Screw) କୁ ଖୋଲ
- (ଖ) ତିନୋଟି ଯାକ ତାର ଉପରେ ଲାଗିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛୋଟ ପେଟକୁ ଖୋଲି ତାରକୁ ବାହାରକୁ ଚାଣି ଆଣ ।
- (ଗ) ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ଧାରୁଆଛୁରୀ ବା ବ୍ଲେଡ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାହ୍ୟ ଆସ୍ତରଣରେ ଥିବା ପୁଷ୍ଟିକୁ ଛେଲି ଭିତର ତାରକୁ ବାହାରକୁ ଆଣ ।
- (ଘ) ଗୋଟିଏ ନୂଆ ପୁଗ୍ ନେଇ ସକାରାତ୍ମକ (Positive) ତାରକୁ ଗୋଟିଏ ପେଟରେ ଏବଂ ନକରାତ୍ମକ (Negative) ତାରକୁ ଅନ୍ୟ ପେଟରେ ସମାନ ଭାବରେ ରଖି କଷିଦିଅ ବା ଟାଇଟ୍ (Tight) କରିଦିଅ । ନିଶ୍ଚିତ ରୁହ ଯେ ଦୁଇଟି ଯାକ ତାର ପରସ୍ପରକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁ ନଥାଏ ।
- (ଙ) ନିଉଟ୍ରାଲ୍ ତାରକୁ ତଳେ ଥିବା ପେଟରେ ରଖି କଷିଦିଅ ।
- (ଚ) ପୁଗ୍‌ର ଉପର ଘୋଡ଼ଣୀ ଦେଇ ମୁଖ୍ୟ ପେଟକୁ ଟାଇଟ୍ କରି କଷିଦିଅ ।

ପଞ୍ଜା - (Fan)

ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ପଞ୍ଜା ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଉପକରଣ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । ଯଦି ପଞ୍ଜା କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିଦିଏ ତୁମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କାମ ଜାଣିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ତ୍ରୁଟିକିବ । ମାତ୍ର କେତୋଟି ବିଷୟ ଅଛି ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ତୁମେ ନିଜେ ଚେଷ୍ଟା କରିପାରିବ ।

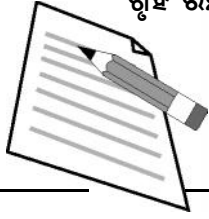

- (କ) ନିୟମିତ ଭାବରେ ତେଲ ଦେବା ଓ ପ୍ରୀଜ୍ (Grease) କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଅନେକ ସମୟରେ ପଙ୍ଗାରେ ତେଲ ପୁରାଇବା ପାଇଁ ଛୋଟ ଛିଦ୍ର ରହିଥାଏ । ବିଶେଷଭାବରେ ଚେକ୍ସୁଲ ପଙ୍ଗା ।
- (ଖ) ପଙ୍ଗା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଏହାର ସ୍କ୍ରୁ ବନ୍ଦ କରିଦିଅ ଖଣ୍ଡିଏକାଠି ବାଡ଼ିରେ ପଙ୍ଗାର ବ୍ଲେଡ୍ (Blade) ଗୁଡ଼ିକ ଘୁରାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ଗତି କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ ଘୁରାଇବା ବନ୍ଦ କରି ସ୍କ୍ରୁ ଦିଅ । ଯଦି ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବେଗରେ ଘୁରିଲା ତେବେ କାପାସିଟର (Capacitor) ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ନ ଘୁରେ ତେବେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଣ ତଦାରଖ କର । ବିଦ୍ୟୁତ୍ କାରିଗରର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିପାରେ ।
- (ଗ) ଯଦି ଏହା ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି, ଏହା ସାଧାରଣତଃ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିବା ପଙ୍ଗାର ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ଅକ୍ସ (Bearing) ପାଇଁ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ଖସଡ଼ା ବା ତେଲିଆ କରୁଥିବା ବସ୍ତୁର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥାଏ । ସାମୟିକ ଭାବରେ ପଙ୍ଗାର ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ଅକ୍ସର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ତୈଳାଳ୍ପ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଥାଏ ।

କକ୍ଷଣୀତଳ ଯନ୍ତ୍ର (Room Cooler) :

ଏହି ଯନ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ବାକ୍ସ ବିଷିଷ୍ଟ । ଏଥିରେ ପାଣି ପମ୍ପ ଏବଂ ବାହାରକୁ ବାୟୁ ନିଷ୍କାସିତ କରୁଥିବା ପଙ୍ଗା (Exhaust Fan) ରହିଥାଏ । ଆର୍ଦ୍ର ହୋଇଥିବା ଶୀତଳ ଖଣ୍ଡ (Cooling pads) ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପବନ ପ୍ରବେଶ କରେ ଏବଂ ଅଣ୍ଟା ପବନ କକ୍ଷ ସାରା ଖେଳାଇ ହୋଇଯାଏ । ତୁମେ ପୂର୍ବରୁ ପଡ଼ିସାରିଥିବା ଏହି ପଙ୍ଗା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆସ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ବିଷୟ ପ୍ରତି ମନଯୋଗୀ ହେବା ।

- (କ) ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ (Installation) କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ସାମୟିକ ଭାବରେ ଏହି ବାକ୍ସକୁ ଭଲଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ଯଦି ଲୌହ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥାଏ, କଳଙ୍କି ନ ଧରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ରଙ୍ଗ କର ।
- (ଖ) ଶୀତଳ ଖଣ୍ଡ (Cooling pads) ଗୁଡ଼ିକ ଘାସ ଉଲ୍ (Grass Wool) କିମ୍ବା ଖସ୍ଖସ୍ (Khus Khus)ରୁ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ଏହି ଶୀତଳ ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକୁ ବଦଳାଇବା ଉଚିତ୍ ।
- (ଗ) ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ ପୂର୍ବରୁ ଏଥିରେ ଥିବା ପାଣି ପମ୍ପ ଓ ପଙ୍ଗା ତୈଳାଳ୍ପ (Lubricated) କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- (ଘ) ପମ୍ପରେ ସଂଯୁକ୍ତ ଛୋଟ ପାଣି ପାଇପ୍ ଡାମ୍ ଜାଲି ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଘାସ ଭଲ ଖଣ୍ଡ ବା ଖସ୍ ଖସ୍ ଯୁକ୍ତମ ଅଂଶ ପାଣି ପାଇପ୍ ଭିତରକୁ ପଶି ବାଟ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ପାଇବ ନାହିଁ ।
- (ଙ) ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଜଳ ଯେପରି ନ୍ୟୁନତମ ସ୍ତର ଉପରେ ରହିବ, ନଚେତ୍ ପମ୍ପଟି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ।

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

(ଚ) ଶୀତଳ ଯନ୍ତ୍ରରେ ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୁଅ ଯେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରବରାହ ବନ୍ଦ ରହିଛି ।

କକ୍ଷ ଉତ୍ତପ୍ତ ଯନ୍ତ୍ର (Room Heater)

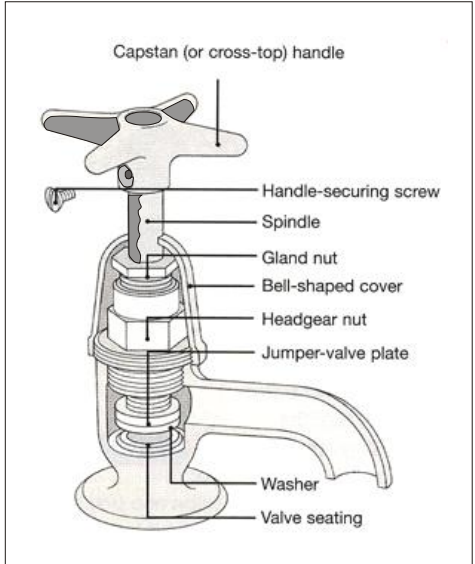
ଏହି ଯନ୍ତ୍ରର ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ ହେଲା ଉତ୍ତପ୍ତ ଉପାଦାନ (Heating Element) ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ତ୍ରୋତ ପ୍ରବାହିତ ହେଲେ ଉତ୍ତପ୍ତ ହୋଇଯାଏ । ଏଥିରେ ଲାଗିଥିବା ପେଟକଣ୍ଠାକୁ ବାହାର କରି ଉତ୍ତପ୍ତ ଉପାଦାନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ପାରେ । ତୁମ୍ଭେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଏହାକୁ ସାମୟିକ ଭାବରେ ପରିଷ୍କାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏହାଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନର ଚିକ୍କଣ ଉଜ୍ଜଳ ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଉତ୍ତାପ ବିକୀରଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ।

୩.୮ ପାଣି ପାଇପ୍ ସମ୍ପର୍କୀୟ ତ୍ରୁଟି (Plumbing faults)

କେତେକ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ତ୍ରୁଟି ବିଷୟରେ ପଢ଼ିଛ / ପାଣି ପାଇପର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆସ ଆମେ ଏ ବିଷୟରେ କେତେକ ସାଧାରଣ କଥା ଜାଣିବା ।

ନଳ ବା ପାଇପ୍ - (Taps)

ଜଳଯୋଗାଣର ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଜିନିଷ ହେଲା ପାଇପ୍ ଲାଇନ୍ ଓ ପାଣି ନଳ (Top) ଯଦି ପାଇପ୍ ଲାଇନ୍ ତ୍ରୁଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଛିଦ୍ରଯୁକ୍ତ ଥାଏ ତେବେ କପଡ଼ା ବାନ୍ଧି କିମ୍ବା ଛିଦ୍ରରେ ଅଠାଳିଆ କାଗଜ ଗୁଡ଼ାଇ ତୁମ୍ଭେ କେବଳ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭାବରେ ଏହାର ମରାମତି କରିପାରିବ । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭାବରେ ଏ ସବୁ ତ୍ରୁଟିର ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ହେଲେ ତୁମ୍ଭକୁ ପାଣି ପାଇପ୍ କାରିଗର (Plumber) କୁ ଡାକିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନଳ ଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧାରଣତଃ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ତ୍ରୁଟି ଦେଖାଯାଏ ତାହାହେଲା ଯେତେବେଳେ ସେଥିରୁ ପାଣିଝରିବା (Leaking) ଆରମ୍ଭ କରେ ଏପରି ହେଲେ ଡ୍ୱାସର୍ (Washer) କୁ ବଦଳାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ତୁମ୍ଭେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସରଣ କରିପାରିବ ।

ଚିତ୍ର : ୩୦.୨ ଡ୍ୱାସର ପରିବର୍ତ୍ତନ (change of washer)

- (କ) ମଖ୍ୟ ଜଳସରବରାହ ବନ୍ଦ କରିବ
- (ଖ) ହାତଚକ୍ରି (hand wheel)କୁ ପେଟମୁକ୍ତ କରିଦିଅ ।
- (ଗ) ହ୍ୟାଙ୍ଗର୍ (Hangr)କୁ ବାହାର କର । ଏଥିପାଇଁ ତୁମକୁ ଦୁଇଟି ରେଷ୍ଟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗୋଟିକରେ ତଳ ଅଂଶକୁ ଉଠି ଧରିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟିରେ ହେଡ଼ ଗିଅର୍ (Headgear)କୁ ପେଟ ମୁକ୍ତ (unscrew) କରିବ । ରାଷ୍ଟ୍ରଦ୍ୱା ଦାଗ ନ ରହିବା ପାଇଁ ତଳ ଅଂଶରେ ଏକ ଗଢ଼ିଥିବା ରେଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିପାରେ ।
- (ଘ) ହେଡ଼ଗିଅର୍ (Headgear) ବାହାର କରିବା ପରେ ଓ୍ୱାସର (washer)କୁ ଧରିଥିବା ଦଣ୍ଡ ସଦୃଶ (stem) ଅଂଶ ପାଖରେ ତୁମେ ପହଞ୍ଚି ଏହାକୁ ବାହାରକୁ ଆଣ । ଓ୍ୱାସରକୁ ବାହାର କର ।
- (ଙ) ପୁରୁଣା ଓ୍ୱାସରକୁ ବାହାର କରି ନୂଆ ଓ୍ୱାସର ଏବଂ ଦଣ୍ଡ ସଦୃଶ ଅଂଶକୁ ପୁନର୍ବାର ସ୍ଥାପନା କର ।
- (ଚ) କଳକୁ ବନ୍ଦ କର, ହେଡ଼ ଗିଅର୍କୁ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରି ହାତ ଚକ୍ରିକୁ ପେଟ ସାହାଯ୍ୟରେ କଷି ଟାଣ କରିଦିଅ ।

ଜଳପ୍ରବାହ ଜଳକୂଣ୍ଡ - (Flushing Cistern)

ଏହାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ତୁମକୁ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଥମେ ଜାଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପାଠରେ ପଢ଼ିଥିବା ଚିତ୍ରକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କର । ଯେତେବେଳେ ଏହାର ଲିଭର୍ (Lever)କୁ ତଳକୁ ଟପାଯାଏ, ବଲ୍ (Ball) ଭଳି ଅଂଶ ଉପରକୁ ଉଠି ଜଳସ୍ରୋତରେ ବାଟକୁ ଖୋଲିଦିଏ ଏବଂ ପାଣି ପାଇଁ ଉଚ୍ଚରେ ପ୍ରବେଶ କରେ । ପାଣି ପାଇପ୍‌ତଳକୁ ବହି ଆସୁଥିବାରୁ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ତେଣୁ ଅଧିକ ପାଣି ଜଳକୂଣ୍ଡରୁ ଟାଣି ଆଣେ ଏବଂ ତଳକୁ ଠେଲି ଛାଡ଼ିଦିଏ । ଜଳକୂଣ୍ଡରୁ ସମସ୍ତ ପାଣି ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ପଦ୍ଧତି ଚାଲି ରହେ । ଯେତେବେଳେ ଜଳସ୍ତର କମିଯାଏ, ବଲ୍ (Ball) ବା ଭାସୁଥିବା ଭଲ୍‌ଭ୍ (Flat valve) ତଳକୁ ଚାଲିଆସେ । ଏବଂ ଉଚ୍ଚରେ ଥିବା ଭଲ୍‌ଭ୍‌କୁ (Inlet valve) ଖୋଲିଦିଏ । ଫଳରେ ଜଳକୂଣ୍ଡରେ ଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ବଲ୍ ଭଲ୍‌ଭ୍ (Ball valve) ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ । ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ତରରେ ଭଲ୍‌ଭ୍‌ଟି ବହୁତ ଉପରକୁ ଉଠିଆସି ଉଚ୍ଚରେ ଥିବା ଭଲ୍‌ଭ୍‌କୁ (Inlet valve) ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ଫଳରେ ଜଳ ଆଉ ଜଳକୂଣ୍ଡ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିପାରେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଳକୂଣ୍ଡ ବା ସିଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ (Cistern)ଟି ପୁର୍ବାର ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖିବା ଏହି ଯନ୍ତ୍ରରେ କି ପ୍ରକାରର ତୁଟି ଦେଖାଯାଇପାରେ ? ଆସ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ତୁଟି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ସଂଶୋଧନ ଉପାୟ ଦେଖିବା ।

- (କ) ଭିଦର ପଟ ଭଲ୍‌ଭ୍ (Inletvalve)ର ଓ୍ୱାସର (washer)ର କିଛି ତୁଟି ଦେଖା ଦେଇ ପାରେ । ନଳ ମରାମତି ଭଳି ଏହାର ମଧ୍ୟ ମରାମତି କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପେଟିକା - ୭(କ)

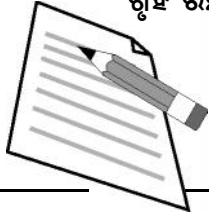
ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

- (ଖ) ଜଳ ଯୋଗାଣ ସମୟରେ ମଇଳା ପଦାର୍ଥ ପଶି ଭଲବ୍ (valve) ଜାମ୍ ହୋଇ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇପାରେ । ତେବେ ଏହାକୁ ବାହାର କରି ସଫା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
- (ଗ) ଜଳରେ ଥିବା ଅପରିଷ୍କାର ପଦାର୍ଥ ଜଳକୁଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଜମାହୋଇ ଭିତରେ ଥିବା ବଲ୍‌କୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରି ନ ପାରେ । ଏହାକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ସାମୟିକ ଭାବରେ ଜଳକୁଣ୍ଡ ପରିଷ୍କାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- (ଘ) ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଭଲବ୍ (Inlet valve)ର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ବଲ୍‌ଭଲ୍‌ଭାଲ୍‌ (Ball valve) ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଅନେକ ସମୟରେ ଏହି ବଲ୍ କ୍ଷୟ ହୋଇ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଜଳକ୍ଷର ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ବଲ୍‌କୁ ବଦଳାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟକାଳପ : ୩୦.୩

ତୁମ ଘରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ କିପରି ବଦଳାଇବ ଅଭ୍ୟାସ କର ।

- (i) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଫ୍ୟୁଜ୍
- (ii) ଇସ୍ପାର ୩ ପିନ୍ ପ୍ଲଗ୍
- (iii) ପାଣି ନଳର ଓସର

ପାଠଗତ ପ୍ରଶ୍ନ : ୩୦.୨

- ୧) ଗୀତ ତାଙ୍କର ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତ୍ରୁଟି ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ । ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣ ଚିହ୍ନିତ କରିବାରେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କର ।
- (କ) ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଫ୍ୟୁଜ୍
 - (ଖ) ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି କାରୀ ପଟ୍ଟା
 - (ଗ) ଆବଶ୍ୟକତା ଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଘୁରୁଥିବା ପଟ୍ଟା
 - (ଘ) ପାଣି ଝରୁଥିବା ନଳ
 - (ଙ) ସିଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ (cistern) ଭିତରେ ଥିବା ବଲ୍ ଭଲ୍‌ବ୍ ସହିତ ଉପରକୁ ଉଠୁ ନଥିବା ହେତୁ ଜଳ ଉଛୁଳି ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସୁଛି ।

ପାଠ୍ୟାନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ :

- ୧) ଗୃହରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କିପରି କରିବ ପରାମର୍ଶ ଦିଅ ।
- (କ) ଗାଲିଚ
 - (ଖ) କାଠନିର୍ମିତ ବର୍ତ୍ତୁଆବରଣ
 - (ଗ) ପିତ୍ତଳ
 - (ଘ) କାଚ ଝରକା
 - (ଙ) ବେତଲୈକା

(ଚ) କୟର (coir) ଚଟାଣ ଆବରଣ ।

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର :

୩୦.୧ ୧) (କ) iv (ଖ) i (ଗ) vi (ଘ) ii (ଙ) iii

- ୨) (i) ଉପରୁ ତଳ ଆଡ଼କୁ ଉଷ୍ମତା ପାଣିରେ ବିକାରକ ମିଶାଇ କ୍ଷୁଦ୍ରରେ ପରିଷ୍କାର କର । ସଫା ପାଣିରେ ଧୋଇଦିଅ ।
- (ii) ଗରମ ପାଣି ଓ ବିକାରକରେ ପରିଷ୍କାର କର । ଲେମ୍ବୁ ଘଷିଦିଅ ।
- (iii) ଯେକୌଣସି ତୈଳ ଶୋଷକ (ଟାଲକମ୍ ପାଉଡ଼ର ଗହମଚେକଡ଼ ଆଦି) ଲଗାଇ କିଛି ସମୟ ପରେ ବୁସ୍ କର ।
- (iv) ଜଳ ଏବଂ ବିକାରକ । ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ବାଲିକାଗଜ କିମ୍ବା ହାଲୁକା ଅମ୍ଳ । ତତ୍ତ୍ଵଶୀତ୍ ଧୋଇଦିଅ ।
- (v) ଧାତବ ପଲିସ୍ ଘଷିଦିଅ । ହାଲୁକା ବିକାରକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧୋଇଦିଅ ।

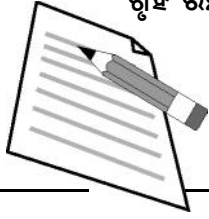
୩୦.୨

- (କ) ପ୍ରଖର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରବାହ ଫଳରେ କଟ୍‌ଆଉଟ୍‌ର ତାର ତରଳିବା
- (ଖ) ପଞ୍ଜାର ମଧ୍ୟସ୍ଥିର ଅଖ ନଷ୍ଟ ହେବା ।
- (ଗ) ପଞ୍ଜାର କେପାସିଟର (Capacitor) ବଦଳାଇବା ଆବଶ୍ୟକ
- (ଘ) ଡ୍ରାସର୍ ବଦଳାଇବା ଦରକାର
- (ଙ) ବଲ୍ ଭଲ୍‌ଭ୍ (Ball valve) କ୍ଷୟ ହୋଇ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି ।

4/124/124/12

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

୩୧

ଗୃହର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କରଣ

(Aesthetics at Home)

ବାସସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଓ ଆରାମ ଦାୟକ ରଖିବା ବ୍ୟତୀତ ଏଥିରେ ଅଧିକ କିଛି ସଂଯୋଗ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ, ଯାହାଫଳରେ ଏହା ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ମନୋରମ ଓ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ । ତୁମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ହୋଟେଲ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିବ ଓ ସେଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସୁନ୍ଦର ଜିନିଷ ଯଥା- ପର୍ଦା, ଝାଲର, ସୋଫା, ଗାଲିଚ, ରଙ୍ଗୀନ୍ ଚିତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖିଥିବ । ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପେ କାନ୍ଥରଙ୍ଗ କରିବା, ଚଟାଣ ସାଜସଜ୍ଜା, ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସ, ଏବଂ ସାଜସଜ୍ଜା ଉପକରଣ ଯେକୌଣସି ବାସସ୍ଥାନର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକରଣକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ । ମାତ୍ର ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ସମସ୍ତ ସୁନ୍ଦର ଓ ବ୍ୟୟ ବହୁଳ ପଦାର୍ଥ ଏକତ୍ର ହେଲେ ଏହା କ୍ଷରଣ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବ । ତୁମେ କମ୍ ବ୍ୟୟ ବହୁଳ ଜିନିଷ କ୍ରୟ କରି ଆକର୍ଷଣୀୟ ଭାବରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ସଜ୍ଜିକରଣ କରିପାରିବ । ଏଥିପାଇଁ ତୁମକୁ ଜିନିଷର ଉପଯୁକ୍ତ ଚୟନ କରି ଠିକ୍ ସ୍ଥାନରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଡ଼ିବାର କଳା ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ପାଠରେ ତୁମେ ନିଜ ଗୃହକୁ କିପରି ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ସଜ୍ଜିକରଣ କରିବ, ସେ ବିଷୟରେ ପଢ଼ିବ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ (Objectives)

ଏହି ପାଠଟି ପଢ଼ିସାରିବା ପରେ ତୁମେ କରିପାରିବ :

- ❖ ଗୃହରେ କ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ ଏବଂ ଆଳଙ୍କାରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ସଜାଡ଼ିବାର ଗୁରୁତ୍ୱ ।
- ❖ କଳାତ୍ମକ ଭାବରେ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ ।
- ❖ ଉପଯୁକ୍ତ ଚଟାଣ ସଜ୍ଜିକରଣ ପଦ୍ଧତି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।
- ❖ ଗୃହରେ ଆଳଙ୍କାରିକ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକର ଆକର୍ଷଣୀୟ ସାଜସଜ୍ଜା ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନଟିର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ଉପାୟ ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ।

୩୧.୧ ଗୃହରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କରଣର ମହତ୍ତ୍ୱ (Importance of Aesthetics at Home)

ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ କରିବା ମଧ୍ୟ ପରିଷ୍କୃତିର ଏକ ଅଂଶ ବିଶେଷ, ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହର ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ନିମନ୍ତେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ଯଦି ଏପରି ପରିଷ୍କୃତି ନିୟମିତ ଭାବରେ ନ ହୁଏ ତେବେ କଣ ହେବ ?

ହଁ, ଠିକ୍ ସମୟରେ ତୁମେ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଜିନିଷଟି ପାଇବ ନାହିଁ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଖୋଜିବା ନିମନ୍ତେ ତୁମେ ସମୟର ଅପଚୟ କରିବ । ତରବରରେ ତୁମେ ଅଧାଜିନିଷ ତଳେ ପକାଇଦେବ ଏବଂ କିଛି ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଯିବ । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜିନିଷ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ରହିବ ଏବଂ ଅଧିକ ସମୟ ନଷ୍ଟ ହେବ । ଏହିଭଳି ଚକ୍ର ଚଳି ରହିଥିବ । ସବୁବେଳେ ତୁମେ ସମୟର ଅଭାବ ଅନୁଭବ କରି ଅବିନ୍ୟସ୍ତ (unorganized) ଏବଂ ବିଶୃଙ୍ଖଳିତ (unsystemetic) ଆଚରଣ କରିବ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଯଦି ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ପରିଷ୍କୃତ ଭାବରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଏ, ତେବେ ତୁମେ ଏପରି କୌଣସି ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଅଧିକ ସମୟ ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚୟ କରିପାରିବ ।

ତୁମେ କଞ୍ଚନା କର ଏପରି ଏକ ଗୃହରେ ବାସ କରୁଛ ଯେଉଁଠାରେ ପରସ୍ପର ଖାପ ଖାଉ ନଥିବା ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଆସବାବପତ୍ର, ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ବା ଚିତ୍ର ଏବଂ ପର୍ଦ୍ଦା ଏକତ୍ର ରହିଛି । ସୋ କେଶ୍ (Show case) ରେ ଅତ୍ୟଧିକ ସଜ୍ଜିକରଣ ସାମଗ୍ରୀ ରହିଅଛି । ଘର ଭିତରେ ଘାତାୟତ ପାଇଁ ଖୁବ୍ କମ୍ ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ଫଳରେ ତୁମର ଗତି ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇଯାଇଛି । ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ଏପରି ଗୃହରେ ରହିବା ପାଇଁ ତୁମକୁ ଭଲ ଲାଗିବ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏପରି ଏକ କକ୍ଷରେ ନିଜକୁ କଞ୍ଚନା କର ଯେଉଁଠାରେ କକ୍ଷର ଆକାର ଅନୁଯାୟୀ ଆସବାବପତ୍ର ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବରେ ଠିକ୍ ଅନୁପାତରେ ରହିଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଭାବରେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି । ପର୍ଦ୍ଦାଗୁଡ଼ିକ କକ୍ଷଟିକୁ ସମରୂପତା (uniformity) ଦେଇ ପାରୁଛି । ରଙ୍ଗ ଏକ ଅନିୟମିତ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ଏବଂ ଚକ୍ଷୁକୁ ପ୍ରୀତିକର ମନେ ହେଉଛି ଉପଯୁକ୍ତ ଆଲୋକର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଯିବା ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ଏପରି ଗୃହରେ ବସବାସ କରିବା ଆନନ୍ଦଦାୟକ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତୁମ ପାଇଁ ଏହା ଶାନ୍ତିପ୍ରଦ ଏବଂ ଆରାମ ଦାୟକ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

ଏଥିରୁ ଆମେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଯଦି କକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସଜା ଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଇଚ୍ଛାକୁ ପୂରଣ କରିପାରୁଛି, ତେବେ ଆମେ ସେଥିରୁ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ସନ୍ତୋଷ ପାଇପାରିବା, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜିନିଷକୁ ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଆରାମ ଦାୟକ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ନିଜର କଳାତ୍ମକ ଜ୍ଞାନକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

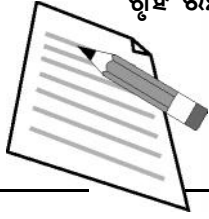
ତେଣୁ ତୁମେ ଦେଖ ଯଦି ତୁମର ଉତ୍ତମ ରୁଚି ଏବଂ କଳାକୁ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି, ତେବେ ଯେକୌଣସି କକ୍ଷକୁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସଜ୍ଜିକରଣ କରିପାରିବ ।

ଫେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

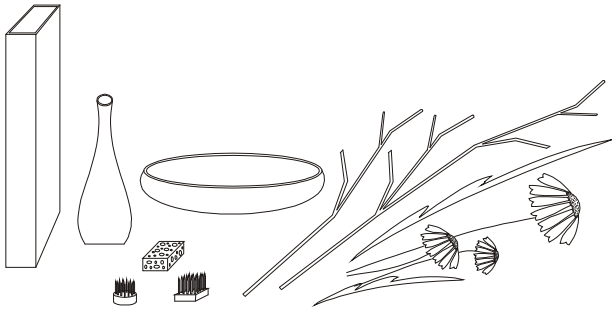
୩୧.୨ ପୁଷ୍ପ ସଜ୍ଜିକରଣ : (Flower Decoration)

ବିବାହ ଉତ୍ସବ ସମୟରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ହଲ୍ (Hall) ମାନଙ୍କରେ କିମ୍ବା ହୋଟେଲରେ ପୁଷ୍ପ ସଜ୍ଜିକରଣ ତୁମେ ଦେଖୁଥିବ । ତୁମେ କଣ ଭାବୁନାହିଁ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଏ ? ତୁମେ ମଧ୍ୟ ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ଜିନିଷପତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ପୁଷ୍ପ ସଜ୍ଜା କରିପାରିବ ।

ଅନିୟମିତ (Informal) ପାର୍ଟି ହେଉ କିମ୍ବା ନିୟମିତ ରାତ୍ରିଭୋଜି ହେଉ ଅର୍ଥାତ୍ କନଫରେନ୍ସ କକ୍ଷ, ବିଶ୍ରାମ କକ୍ଷ, ଶୟନ କକ୍ଷ ଇତ୍ୟାଦିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପୁଷ୍ପ ସଜ୍ଜା ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତେ ଡାକି ଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ସାଜସଜ୍ଜାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସର୍ବଦା ଧ୍ୟାନ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଏଥିପାଇଁ ପୁଷ୍ପ ସଜ୍ଜା ବା ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

୧) ପଦାର୍ଥର ଏକତ୍ରୀ କରଣ (Collection of Materials)

ପ୍ରଥମେ ତୁମେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦାର୍ଥ ଯଥା - ଫୁଲଦାନୀ ଡେମ୍ଫଧାରକ (Stemholders) ସତେଜ ବା କୃତ୍ରିମ ଫୁଲ ସବୁଜ ପତ୍ର, ଲତା, ପଲ୍ଲବ (twig) ଇତ୍ୟାଦିର ଏକତ୍ରୀ କରଣ କରିବ ।

ଚିତ୍ର ୩୧.୧ ଫୁଲଦାନୀ ପିନ୍ଧାଉକ, ଓୟେସିସ୍

- (i) ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ ଓ ରଙ୍ଗର ଫୁଲଦାନୀ ମିଳୁଅଛି । ସମତଳ ପାତ୍ର କିମ୍ବା କାଠର ମଧ୍ୟଭାଗ ଶୂନ୍ୟ ଥାଇ ନିଜେ ଫୁଲଦାନୀ ତିଆରି କରି ପାରିବ । ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ସାଜସଜ୍ଜା ଏବଂ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ସଂଯୋଗ କରି ତୁମେ ଫୁଲଦାନୀ ଚୟନ କରିପାରିବ । ବିଶ୍ରାମ କକ୍ଷ (Living Room) ଯେଉଁଠାରେ ବେତର ଆସବାବ ପତ୍ର ଏବଂ କୟର (coir)ର ଚଟାଣ ଆବରଣ ରହିଅଛି, ସେଠାରେ ବାଉଁଶ ନିର୍ମିତ ଛୋଟ ପାଢିଆ ବା ଟୋକେଇ (basket) ପୋର୍ସିଲେନ୍ (Porcelain) ଫୁଲଦାନୀ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଫୁଲ ସଜ୍ଜିତ ଖାପ ଖାଉଥିବା କିମ୍ବା ବିପରୀତ ଧର୍ମୀ ଫୁଲଦାନୀରେ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ କଲେ ଏହା ଏକସ୍ୱତ୍ରତା (harmony) ବା ଉପଯୁକ୍ତ ମେଳ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।
- (ii) ଯେକୌଣସି ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସରେ (arrangement) ସାଧାରଣତଃ ବିଷମ ସଂଖ୍ୟାର ଫୁଲ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ତୁମେ ଅତି କମ୍ରେ ତିନିଗୋଟି ଫୁଲ ନେଇ ପାରିବ । (ଉଦାହରଣ- “ଇକାବାନା” (ekbana) ଏକ ପ୍ରକାରର ଜାପାନୀ ପ୍ରଶାଳାର ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ) । ତୁମେ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ଫୁଲ ଚୟନ କରିପାରିବ ।

- (iii) ତୁମେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ଫୁଲ ଭଳି ଦିଶୁଥିବା କୃତ୍ରିମ ଫୁଲ ସହିତ ସତେଜ ପତ୍ର ନେଇ ସଜାଇ ପାରିବ । ସତେଜ ପତ୍ରର ବ୍ୟବହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ଏକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ପ୍ରଦାନ କରି ପ୍ରାକୃତିକ ସାଜସଜ୍ଜା ସହିତ ସମାନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।
- (iv) ପିନ୍ ବା ଡେମ୍ପ ଧାରକ (Pin or stemholder) ଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଲୁହାର କଣ୍ଠା । ଏଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଓଜନିଆ ଧାତବ ଆକାର ଉପରେ ଲାଖି ରହିଥାଏ । କଣ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ସହିତ ଲାଗି ଲାଗି କଳଙ୍କି ରହିତ ଏବଂ ଅଧିକ ଲମ୍ବ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାକି ସହଜରେ ଫୁଲର ଡେମ୍ପ ଏବଂ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଧରି ରଖି ପାରିବ ।
- (v) ଏହାବ୍ୟତୀତ ବଜାରରେ ଓୟେସିସ୍ (oasis) ନାମକ ଏକ ଯନ୍ତ୍ର ମିଳୁଅଛି । ଏହା ଅଧିକ ଜଳ ଶୋଷଣ କରି ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଦ୍ର ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ବାୟୁ ଫୋଟକା ଅଦୃଶ୍ୟ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଜଳରେ ବୁଡ଼ାଇ ରଖ, ଯେପରିକି ଉପର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳ ଚାଲି ଆସିବ । ୨ ରୁ ୪ଥର ଏହା ବ୍ୟବହାର କରି ହେବ । ପ୍ରଥମ କରି ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ପିନ୍ଧାରକ (Pinholder) ଏବଂ ଫୁଲ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସବୁଜନ ରକ୍ଷା କରି ପାରୁ ନଥିବେ, ସେମାନେ ଏହି ଓୟେସିସ୍ (oasis) କୁ ସହଜରେ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ ।
- (vi) ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପଲ୍ଲବ (twings) ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସକୁ ପ୍ରାକୃତିକ ଆକାର ବେଦା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ । ଏହି ପଲ୍ଲବକୁ ବଙ୍କାଡାଳ ଓ ମୂଳଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇପାରିବ ।
- (vii) ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବ୍ୟବଧାନ ପୂରଣ ନିମିତ୍ତ ପତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଅପରିଷ୍କାର ହୋଇଥିଲେ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଧୋଇଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅଦରକାରୀ ନିଷ୍ପେଜ ହୋଇଯାଇଥିବା ଏବଂ ମାଟିଆ ବା ପାଟିଲା ପତ୍ରକୁ କାଟି ବାହାର କରିଦିଅ । ଫୁଲ ସ୍ଥାନରେ ଅନେକ ସମୟରେ ଡାଳ, ଲତା ଇତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

୨) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ପ୍ରଣାଳୀ (Methods of flower arrangement)

ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ ନିମନ୍ତେ କଳ୍ପନା ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ସେହିପରି ବିନ୍ୟାସ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର । ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କର ।

- (i) ପିନ୍ ଧାରକ (Pinholder) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ କରୁଥିବା ପାତ୍ରରେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଲଗାଇ ଏହା ବୁଡ଼ିଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ କର । ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ଫୋମ୍ (foam) ବା ଓୟେସିସ୍ (oasis)କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିଜିଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଡ଼ାଇରଖ । ଏହାପରେ ଏହାକୁ ଫୁଲଦାନୀରେ ରଖ ।
- (ii) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ଆକାର ସ୍ଥିର କର । ଏହା ତ୍ରିଭୁଜାକାର ଲମ୍ବ, ଅଷ୍ଟାକୃତି କିମ୍ବା ଇଂରାଜୀ ଅକ୍ଷର ଝ ଆକାରର ହୋଇପାରେ ।
- (iii) ଗୋଟିଏ ରଙ୍ଗର ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଫୁଲ ଚୟନ କର । ତୁମେ ମଧ୍ୟ ବିପରୀତ ରଙ୍ଗର ଫୁଲ ନେଇ ପାର ଯାହା ବିପରୀତ ରଙ୍ଗର ମେଳ ବା କମ୍ପ୍ଲିମେଣ୍ଟାରୀ ମେଳ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ।

ପେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

- (iv) ଭୋରରୁ କିମ୍ବା ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ତୋଳିବ । ଜଳ ମଧ୍ୟରେ ଡାଳ କାଟିବା ଏବଂ ପତ୍ର ଛିଣ୍ଡାଇବା ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- (v) ଫୁଲର ଡାଳ ଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ଲମ୍ବରେ କାଟିବ । ସବୁଠାରୁ ଲମ୍ବା ଡାଳର ଉଚ୍ଚତା ସାଧାରଣତଃ ଫୁଲଦାନୀର ଚଉଡ଼ାର ୧୧/୨ ଗୁଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- (vi) ପ୍ରଥମେ ସବୁଠାରୁ ଲମ୍ବାଡାଳଥିବା ଫୁଲକୁ ସଜାଅ । ଏହାପରେ କ୍ରମ ଅନୁସାରେ ଅନ୍ୟ ଡାଳ ଗୁଡ଼ିକର ବିନ୍ୟାସ କର ।
- (vii) ଦ୍ଵିତୀୟ ଶାଖାଟି ପ୍ରଥମ ଅପେକ୍ଷା ସାମାନ୍ୟ ଛୋଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଡାଳଗୁଡ଼ିକ ଏହିପରି କ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ହେବ ।
- (viii) ଡାଳଗୁଡ଼ିକ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ପିନ୍ଧାଉଁ କିମ୍ବା ଓୟେସିସ୍ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଅ, ଯାହା ଫଳରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାପିତ ହେବ ଏବଂ ଢଳି ନ ପଡ଼ିବ ।
- (ix) ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚତାରେ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ସଜାଡ଼ିରଖି ଯେପରିକି ଦୁଇଟି ଫୁଲ ମଧ୍ୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ବ୍ୟବଧାନ ରହିବ ।
- (x) ସଜ୍ଜିକରଣ ସମୟରେ ତୁମ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ରଖି ଯାହାଦ୍ଵାରା ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତୁମେ ଆହରଣ କରି ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ପାରିବ ।
- (xi) ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଫୁଲ ବିନ୍ୟାସର ତଳ ଆଡ଼କୁ ମଧ୍ୟମ ଆକାର ଫୁଲ ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଏବଂ କଢ଼ ଗୁଡ଼ିକ ବିନ୍ୟାସର ଉପର ଅଂଶରେ ରଖିବ, ଯାହା ଫଳରେ ଉପର ଅଂଶ ଭାରି ଦେଖାଯିବ ନାହିଁ ।
- (xii) ପୁଷ୍ପ ସଜ୍ଜା ସମୟରେ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରେ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପତ୍ର ଦ୍ଵାରା ପୂରଣ କର ।
- (xiii) ପିନ୍ ଧାରକ / ଓୟେସିସ୍‌କୁ ପତ୍ର କିମ୍ବା ଛୋଟ ପଥରରେ ଲୁଚାଇ ଦିଅ ।
- (xiiii) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ ସଜ୍ଜାଟି ବିପରୀତଧର୍ମୀ ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖିବ । ଯାହାଦ୍ଵାରା ସମସ୍ତ ଫୁଲ ଭଲଭାବରେ ଦେଖାଯିବ ।

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ - ୩୧.୧

- (I) ତୁମେ ଫୁଲଦାନୀରେ ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସ କରୁଅଛ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶୋଧନ କର ।
 - (୧) ସତେଜତା ପାଇଁ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟରେ ତୋଳିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
 - (୨) ସମାନ ସଂଖ୍ୟକ ପୁଷ୍ପ ଚୟନ କରିବ ।
 - (୩) ପିନ୍ ଧାରକ (Pinholder) ପିନ୍ କଣ୍ଟା ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।
 - (୪) ସମସ୍ତ ଫୁଲର ଲମ୍ବ ସମାନ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
 - (୫) ଫୁଲର କଢ଼ ବିନ୍ୟାସର ସବୁଠାରୁ ତଳେ ମଧ୍ୟମ ଆକାରର ଫୁଲ ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଆକାରର ଫୁଲ ସବା ଉପରେ ସଜାଇବା ଉଚିତ୍ ।

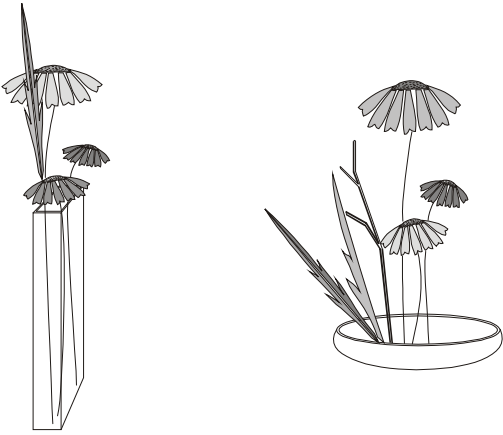
(II) ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

- ୧) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସରେ ସବୁଜପତ୍ର, ଓ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।
- ୨) ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସରେ ସବୁଠାରୁ ଲମ୍ବତାଳ ଫୁଲଦାନୀଠାରୁ ଗୁଣ ବଡ଼ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
- ୩) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ ରଙ୍ଗର ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ ସମ୍ମୁଖକୁ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।

୩୧.୩ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ନିୟମାବଳୀ (Principles of Flower arrangement)

ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ ସମୟରେ ତୁମେ କେତେକ ମୌଳିକ ନିୟମାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସରଣ କରିବ ।

- i) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ଆକାର କକ୍ଷର ଆକାରର ଅନୁପାତ, କିମ୍ବା କକ୍ଷରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଯଥା - ଯେଉଁ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଏହା ରଖାଯିବ କକ୍ଷରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଳଙ୍କାରିକ ପଦାର୍ଥର ଅନୁପାତ ଅନୁଯାୟୀ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଫୁଲଦାନୀର ଆକାର ଅନୁଯାୟୀ ଫୁଲ ଓ ଡାଳର ଅନୁପାତ ରକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ । ତୁମେ ଆଗରୁ ଜାଣିଛ ଯେ ବଡ଼ଫୁଲ ଛୋଟ ଫୁଲଦାନୀ ଏବଂ ଛୋଟ ଫୁଲ ବଡ଼ ଫୁଲଦାନୀରେ ସଜାଇଲେ ଅସୁନ୍ଦର ବା ଅସନ୍ତୁଳିତ ଦେଖାଯାଏ । ଫୁଲଦାନୀର ଉଚ୍ଚତାର ଦେଡ଼ଗୁଣ ଉଚ୍ଚ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
- ii) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନ୍ୟାସରେ ସମ୍ବୁଜନ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଏହାର ଉପର ଅଂଶ ଭାରି କିମ୍ବା ତଳକୁ ନଇଁ ପଡ଼ିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

(ଚିତ୍ର ୩୧.୨ ଉପର ଭାରି ଏବଂ ନଇଁ ପଡ଼ିଥିବା ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ)

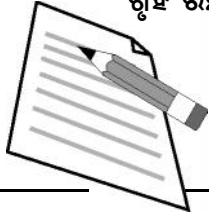
- iii) ତୁମର ଦୃଷ୍ଟି ସହଜରେ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ଗୋଟିଏ ଦିଗରୁ ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଘୁରି ବୁଲିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଚକ୍ଷୁର ଗତି ବନ୍ଦ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏଥିପାଇଁ ଏହାର ଆକାର, ରଙ୍ଗ, ଗଠନ ପ୍ରକୃତି ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ବାରମ୍ବାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉଦାହରଣ- ଯଦି ବଙ୍କା ହୋଇଥିବା ଡାଳପତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ, ତେବେ ବକ୍ରପାତ୍ରରେ ସଜାଇବା ଉଚିତ୍ । ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚତାରେ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ତାଳ ବା ଲୟ ରହିପାରିବ ।
- iv) ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ଫୁଲ କ୍ରମ ଅନୁସାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ପୁଷ୍ପଠାରୁ କଢ଼ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଜ୍ଜିତ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଫେଟିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

v) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡାଳର ତଳ ଅଂଶକୁ ଏକାଠି ରଖ । ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନ୍ୟାସକୁ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ ।

(ଚିତ୍ର ୩୧.୩ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ)

vi) ଫୁଲଦାନୀ ଅପେକ୍ଷା ଡାଳପତ୍ର ଫୁଲ ଇତ୍ୟାଦି ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ସବୁପ୍ରକାରର ଫୁଲ ସମାନ ପରିମାଣରେ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରେ ନାହିଁ । ବଡ଼ ଓ ଉଜ୍ଜଳ ରଙ୍ଗର ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବଦା ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥାଏ । ତେଣୁ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଫୁଲ ଗୋଟିଏ ବିନ୍ୟାସରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ କେତେକ ଛୋଟ ଏବଂ ହାଲୁକା ରଙ୍ଗର ଫୁଲ ଗାଡ଼ ଓ ଉଜ୍ଜଳ ରଙ୍ଗର ଫୁଲ ସହିତ ମିଶାଯାଇ ବିନ୍ୟାସ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

vii) ପଲ୍ଲବ ଓ ଲତାର ଆକାରକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ପାଇଁ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ପଲ୍ଲବର ବକ୍ର ଅଂଶର ଉପରେ କିମ୍ବା ତଳେ ସଜାଯିବା ଉଚିତ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଫୁଲର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ କିଛି ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ରଖିବ ।

viii) ପୁଷ୍ପ ପତ୍ର ଏବଂ ଫୁଲଦାନୀ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ମେଳ ରହିବା ଏବଂ ସମସ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କର ପରିପୂରକ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ୩୧.୧

ନିମ୍ନଲିଖିତ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରେ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ କର

୧) ଖାଇବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ

୨) ବିଶ୍ରାମ କକ୍ଷ / ବୈଠକଖାନାର କୋଣ ଟେବୁଲ୍‌ରେ

୩) ଶୟନ କକ୍ଷରେ

ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସ କରିସାରିବା ପରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ନିଜକୁ ପଚାରି ତୁମ ନିଜ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ମୂଲ୍ୟାୟନ କର ।

(i) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ସବୁଲନ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନା ଉପର ଅଂଶ ଭାରି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ପାଖ ଓଜନିଆ ହୋଇଛି ?

(ii) ଏହା ଦୃଢ଼ କିମ୍ବା ଦିଲ୍ଲୀ ହୋଇଛି ?

(iii) ଉଭୟ ପାତ୍ର ଏବଂ ଫୁଲ ପରସ୍ପର ସହିତ ଖାପ ଖାଉଛି କି ?

- (iv) ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗହଳିଆ ହୋଇଛି କି ? ଫୁଲ ମଧ୍ୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ଥାନର ବ୍ୟବଧାନ ଅଛି କି ?
- (v) ବିନ୍ୟାସର ସମସ୍ତ ଅଂଶକୁ ସମାନ ଭାବରେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷିତ ହେଉଛି ତ ?
- (vi) ସହଜ ଭାବରେ ମୋର ଚକ୍ଷୁ ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସର ଗୋଟିଏ ପାଖରୁ ଅନ୍ୟ ପାଖକୁ ଘୁରିଯାଉଛି ତ ?
- (vii) ସମସ୍ତ ଫୁଲକୁ ମୁଁ ଦେଖିପାରୁଛି କି ସେଗୁଡ଼ିକ କାନ୍ଥ ଆଡ଼କୁ କିମ୍ବା ପଛ ଆଡ଼କୁ ରହିଛି ?

ପାଠ୍ୟ ଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ୩୧.୨

ନିମ୍ନ ଜିନିଷକୁ ନେଇ ପୁଷ୍ପ ସଜାକର

- (୧) ସମାନ ଉଚ୍ଚତାରେ ସମସ୍ତ ଫୁଲ ରଖାଯାଇଛି
- (୨) ବଡ଼ ଫୁଲ ସବା ଉପରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି
- (୩) ସମସ୍ତ ଫୁଲ ଏବଂ ପତ୍ର ବାମ ପଟକୁ ରହିଛି

୩୧.୪ ଚଟାଣ ସଜ୍ଜିକରଣ (Floor Decoration)

ପୂର୍ବ କାଳରେ ଲୋକମାନେ ରଙ୍ଗ ଏବଂ ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା ସାହାଯ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ନମୁନା (Design) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଚଟାଣ ସଜ୍ଜିକରଣ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଋତୁକ୍ରମ ଓ ମଇଦାର ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଏହି ପରମ୍ପରାଗତ ସଜ୍ଜିକରଣ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଯାହାକୁ “ଆଳ୍ପନା” (Alpana) ବା “ରଙ୍ଗୋଲୀ” (Rangoli) କୁହାଯାଏ । ତୁମେ ଦେଖୁଥିବ ବିଭିନ୍ନ ପୂଜା ପାର୍ବଣରେ ତୁମ ଘରେ ଥିବା ଲୋକ ମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଜୀବଜନ୍ତୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆକୃତିର ଚିତ୍ର କରିଥାଆନ୍ତି । ‘ରଙ୍ଗୋଲି’ ସାଧାରଣତଃ କବାଟର ପ୍ରବେଶ ପଥରେ ଅଗଣାରେ କିମ୍ବା ଗୃହର ବାରଣ୍ଡାରେ କରାଯାଇଥାଏ । ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଚକ୍ଷୁଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ‘ରଙ୍ଗୋଲି’ ନମୁନା ଚଟାଣରେ ଆଙ୍କି ପାରିବ । ଏହାପରେ ଏହି ଅଙ୍କା ଚିତ୍ରକୁ ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା, ଶୁଷ୍କ ପାଉଁଡ଼ର ରଙ୍ଗ ଇତ୍ୟାଦିରେ ପୂରଣ କରିପାରିବ । ବାହ୍ୟରେଖା ଗୁଡ଼ିକ ମଇଦା କିମ୍ବା ଋତୁଳ ଲେହ (Paste)ରେ ଅଙ୍କା ଯାଇ ପାରିବ ।

ରଙ୍ଗୋଲି / ଆଲ୍‌ପନା କରିବା ସମୟରେ କେତୋଟି ମୁଖ୍ୟବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ ।

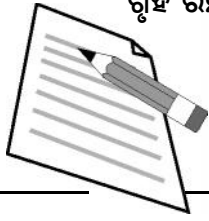
- i) ପର୍ବପର୍ବାଣୀ / ବିଶେଷ ସମୟ (occasion)ର ପ୍ରସଙ୍ଗ (theme) ଅନୁଯାୟୀ ରଙ୍ଗୋଲୀର ନମୁନା ଚୟନ କର ।
- ii) ନମୁନା ଗୁଡ଼ିକୁ ଦୁଇଟି ରେଖା ମାଧ୍ୟମରେ କର ଯେପରିକି ରଙ୍ଗ / ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଉଭୟ ରେଖାର ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକରିହେବ । ଅଙ୍କନରେ ସମତା ଏବଂ ସମ୍ବୃତ୍ତ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।
- iii) ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବିପରୀତ ରଙ୍ଗ ବ୍ୟବହାର କର

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

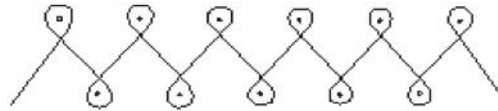

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

- iv) ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଅଂଶ ପୂରଣ କରିବା ସମୟରେ ଧାରଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର ହେବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସ୍କେଲ ବ୍ୟବହାର କର ।
- v) ସମାନ ଭାବରେ ପୂରଣ କର । ପଦାର୍ଥର କୋମଳତା ପାଇବା ପାଇଁ ସମତଳ ଋପ ପ୍ରୟୋଗ କର ।
- vi) ରଙ୍ଗୋଲିର ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ (Back ground) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୂରଣକର ଯେପରିକି ନମୁନାଟି ଚଟାଣର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ଭଳି ଦେଖାଯିବ ।

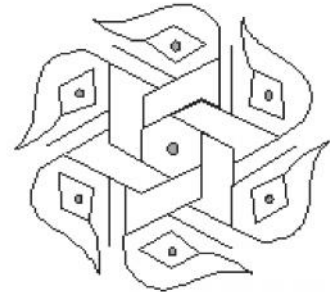
କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନମୁନା ଏଠାରେ ଦିଆଗଲା

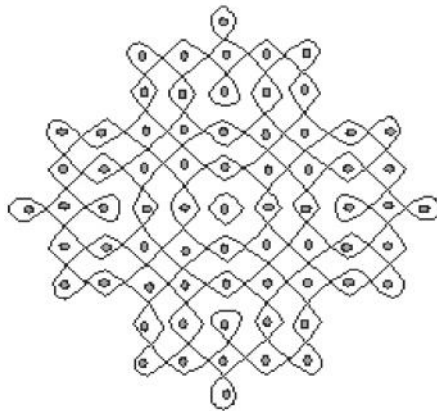
କୋଲାମ

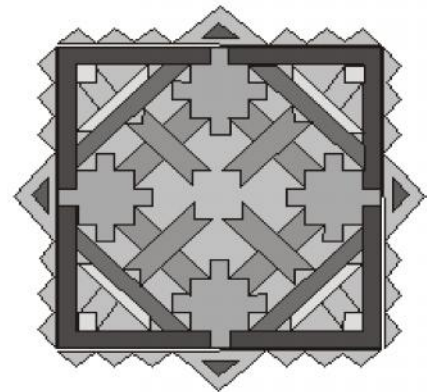
ଅଙ୍ଗାନ

ରଙ୍ଗୋଲି

କୋଲାମ

ରଙ୍ଗୋଲି

(ଚିତ୍ର ୩୧.୪ ରଙ୍ଗୋଲିର ନମୁନା)

ରଙ୍ଗୋଲିର ନମୁନା ଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ କରତଗୁଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହାକୁ ରଙ୍ଗ କରିବା ପାଇଁ ୩୦ ଗ୍ରାମ (୨ ଟେବୁଲ୍ ଚମଚ) ରଙ୍ଗ ୧/୨ ଗ୍ଲ୍ୟୁସ ପାଣିରେ ନିଅ । କରତଗୁଣ୍ଡକୁ ଭଲଭାବରେ ଚଲୁଣୀରେ ଚଳାଇ କାଠଖଣ୍ଡ ବାଛିଦିଅ । ଏହି କରତ ଗୁଣ୍ଡକୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଟଙ୍କରେ ରଖ । ଏଥିରେ ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଙ୍ଗ ପକାଇ ଭଲଭାବରେ ମିଶାଅ । ଛାଇରେ ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ଖବରକାଗଜ ଉପରେ ଶୁଖାଇଦିଅ । ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ସାଇତି ରଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟକାଳପ : ୩୧.୨

- i) କରତ ଗୁଣ୍ଡକୁ ଚରିଗୋଟି ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗରେ ରଙ୍ଗାଅ
- ii) ଦୀପାବଳୀ ନୂଆବର୍ଷ, ହୋଲି ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ନିମନ୍ତେ ରଙ୍ଗୋଲି ନମୁନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।
- iii) ଫୁଲ, କରତଗୁଣ୍ଡ ଏବଂ ଘାସ ବ୍ୟବହାର କରି ଚଟାଣରେ ରଙ୍ଗୋଲି ତିଆରି କର ।

ପାଠ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ - ୩୧.୩

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ଭଲ ରଙ୍ଗୋଲି ତିଆରି ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଅ ।

- (i) ପ୍ରସଙ୍ଗ (ii) ଦ୍ୱୈତ (double) (iii) ବିପରୀତ (iv) ସମାନ (v) ସମତଳ

୩୧.୫ ସହାୟକାରୀ ବସ୍ତୁର ବିନ୍ୟାସ (Arrangement of Accessories)

ତୁମେ ସୁନ୍ଦର ଚିତ୍ରକଳା କାରୁଟଳା ଜିନିଷ ଟେବୁଲ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ, କୁସିନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁର୍ଲଭ ଆଳଙ୍କାରିକ ବସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବ, ଏ ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ସୁରୁଚି ସମ୍ପନ୍ନ ଏବଂ ଆଳଙ୍କାରିକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯଦି ସେଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବିନ୍ୟାସ (arrangement) କରା ନ ଯାଇଛି ତେବେ ଗୃହଟି ଗୋଲମାଲିଆ ଏବଂ ଅପରିଷ୍କାର ଦେଖାଯିବ । ତେଣୁ ଏହି ସହାୟକାରୀ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ସଜ୍ଜିକରଣ ସମୟରେ କେତୋଟି ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

- (i) ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ (Painting)ର ଆକାର ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧ ସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଚଙ୍ଗାଳବ । ଉଦାହରଣ - ବଡ଼ ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ବଡ଼ ଓ ଚଉଡ଼ା କାନ୍ଥରେ ରହିବ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ସଜ୍ଜିତ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଏପରି ଭାବରେ ଝୁଲାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେପରିକି ଏହା କାନ୍ଥନିକ ବର୍ଗାକାର କିମ୍ବା ଆୟତାକାର କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ରହିପାରୁଥିବ ।
- (ii) ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ଉପରେ ସିଧା ଆଲୋକ ପକାଇବାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଏହାକୁ ଅଧିକ ଆକର୍ଷକ କରାଯାଇପାରେ ।
- (iii) ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ନ ଢଳି ସିଧା ଏବଂ ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବରେ ଝୁଲାଇବ ।
- (iv) ସଜ୍ଜିକରଣ ସହିତ ଲ୍ୟାମ୍ପର ରଙ୍ଗର ଉପଯୁକ୍ତ ମେଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏଗୁଡ଼ିକ କକ୍ଷର କୋଣରେ କିମ୍ବା ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍‌ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏହାର ଠିକ୍ ଉପର ଅଂଶରେ ଝୁଲାଇ ରଖାଯାଇ ପାରେ ।

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ପେଟିକା - ୧(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

- (v) କକ୍ଷଟିକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ରଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଆକର୍ଷକ କରାଯିବା ପାଇଁ କୁସନ (cushions) ଗୁଡ଼ିକ ଅନିୟମିତ ଭାବରେ ସ୍ଥାନିତ କରିବ ।
- (vi) ଅତ୍ୟଧିକ ଦୁର୍ଲଭ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଆଲଙ୍କାରିକ ପଦାର୍ଥ ଏକତ୍ର ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯତ୍ନ ନେବ ।
- (vii) ସମାନ ପ୍ରକାରର ଦୁର୍ଲଭ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଆଲଙ୍କାରିକ ପଦାର୍ଥ (ଯଥା-ସବୁଗୁଡ଼ିକ ପିତ୍ତଳ / କାଚ / ଧଳାଧାତୁ, କାଠ ଇତ୍ୟାଦି) ଏକତ୍ର ସଜ୍ଜିତ କରିପାରିବ ।

କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ୩୧.୩

ଗୃହରେ ତୁମେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକର ଅଭ୍ୟାସ କର ।

- (i) ତୁମର ବିଶ୍ରାମ କକ୍ଷ କାନ୍ଥରେ ତିନିରୁ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଚିତ୍ର ଚଢ଼ାଅ ।
- (ii) ବୈଠକ ଖାନାର ସୋ କେସ୍ (Show case)ରେ ଆଲଙ୍କାରିକ ବସ୍ତୁ ସଜ୍ଜିକରଣ କର ।
- (iii) ଗୃହ ଭିତରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ (Indoor) ବୃକ୍ଷ ସ୍ଥାନିତ କର ।

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଶ୍ନ :

- (୧) ରାହୁଲର ଜନ୍ମଦିନରେ ତା'ର ସାଙ୍ଗ ତା'କୁ ପାଞ୍ଚଟି ଗୋଲାପ ଫୁଲ ଉପହାର ଦେଲା । ଏଗୁଡ଼ିକର ବିନ୍ୟାସ ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ପଦାର୍ଥ ଆବଶ୍ୟକ ? ତାର ଶୟନ କକ୍ଷର ପାର୍ଶ୍ୱ ଟେବୁଲରେ ଏଗୁଡ଼ିକର ସଜ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ରାହୁଲକୁ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦିଅ ।
- (୨) ସହାୟକ ସାମଗ୍ରୀ (Accessories) ସଜ୍ଜାକରଣ ନିମନ୍ତେ କେଉଁ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ ?
- (୩) ରିଡିକା ତା'ର ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି । ସେନିଜ କକ୍ଷଟିର ସଜ୍ଜିକରଣ କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ତା'ର କକ୍ଷର ସାଜସଜ୍ଜା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚଟି ପରାମର୍ଶ ଦିଅ ।
- (୪) ଗୋଟିଏ ପିନ୍ ଧାରକ (Pinholder)ର ଚୟନ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ସମୟରେ କେଉଁ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ ।
- (୫) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ ନିମନ୍ତେ କେଉଁ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

ତୁମେ କଣ ଶିଖୁଲ ?

- (୧) ତୁମ ନିଜ ଗୃହଟିର ପରିଷ୍କୃତ କେବଳ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ । ଅଧିକ ଆରାମ ପାଇଁ ଏହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କରଣ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ବିନ୍ୟାସ ଆବଶ୍ୟକ ।
- (୨) ଗୃହ ସଜ୍ଜିକରଣ ସମୟରେ ଆସବାବପତ୍ର ଆଲୋକସଜ୍ଜା ଏବଂ ସହାୟକାରୀ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ସାଜସଜ୍ଜା ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ମେଳ, ସମତା ଏବଂ ସମରୂପତା (uniformity) କିପରି ରହିପାରିବ, ସେ ବିଷୟରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

- (୩) ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସ ସମୟରେ ଏହାର ରଙ୍ଗ ଫୁଲର ପ୍ରକାର ଏବଂ ଫୁଲ ଦାନୀ ବିଷୟରେ ବିଚାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- (୪) 'ଆହ୍ୱାନା' ଏବଂ 'ରଙ୍ଗୋଲି' ଚଟାଣ ସଜ୍ଜିକରଣର ଏକ ସୁନ୍ଦର ଓ ପରମ୍ପରା ଗତ ପଦ୍ଧତି । ଏହା ଫୁଲ, ଝୁଲାଇ କିମ୍ବା ମଇଦା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ରଙ୍ଗ କରି କରାଯାଇପାରେ ।
- (୫) ଆକାର ଅନୁଯାୟୀ ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଦେଖାଯିବା ପାଇଁ ଚିତ୍ର, କୁସନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଜ୍ଜିକରଣ ସାମଗ୍ରୀର ବିନ୍ୟାସ କରିବା ଦରକାର ।

ପାଠଗତ ପଶ୍ଚୋତ୍ତର

- ୩୧.୧ (I) ୧) ପ୍ରଭାତ ସମୟରେ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ତୋଳିବା ଦରକାର ।
୨) ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବିଷମ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୩) ଫୁଲର ଡେମ୍ଫ ଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଭାବରେ ରଖିବା ପାଇଁ ପିନ୍ ଧାରକର (Pin holder) ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।
୪) ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚତା / ଲମ୍ବର ଫୁଲ ଡେମ୍ଫ ସହିତ କାଟିବା ଉଚିତ୍ ।
୫) କଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ସବା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଆକାରର ଫୁଲ ମଝିରେ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଫୁଲ ପୁଷ୍ପ ବିନ୍ୟାସର ସବୁଠାରୁ ତଳେ ସ୍ଥାନିତ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- (II) ୧) ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାଚ୍ଛଦପଟ ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ସାଦୃଶ୍ୟ ରହିବା ପାଇଁ ।
୨) ୧ ୧/୨ ।
୩) ବିପରୀତ ।
- ୩୧.୨ ୧) ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଦୃଷ୍ଟି ନିବନ୍ଧ ହେବା ଏବଂ ଏକ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନରୁ ଚକ୍ଷୁ ଗତିଶୀଳ ନ ହେଲେ ତାଳ ବା ଲୟ (Rhythm) ରହିବ ନାହିଁ ।
୨) ଏହା ଅସନ୍ତୁଳିତ ହୋଇ ଉପର ଅଂଶ ଭାରି ଦେଖାଯିବ ।
୩) ଏହା ଅସନ୍ତୁଳିତ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଦିଗକୁ ଢଳି ରହିବା ଭଳି ଦେଖାଯିବ, ବାମଦିଗ ଭାରି ଡାହାଣ ପାଖ ଶୂନ୍ୟ ଦେଖାଯିବ ।
- ୩୧.୩ (i) ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ଏବଂ ବିଶେଷ ସମୟର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗ (Theme) ଅନୁଯାୟୀ ହେବା ଉଚିତ୍ ।
(ii) ଦ୍ୱିତ (double) ରେଖାରେ ନମୁନା ଆଙ୍କ ।
(iii) ବିପରୀତ ରଙ୍ଗ ବ୍ୟବହାର କର ।
(iv) ସମାନ ଭାବରେ ପୂରଣ କର ।
(v) ସମତଳ ଆକାରରେ ଚପ ଦିଅ ।

4/124/124/12

ଯେତିକା - ୭(କ)

ଗୃହ ରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ମନ୍ତବ୍ୟ (Notes)